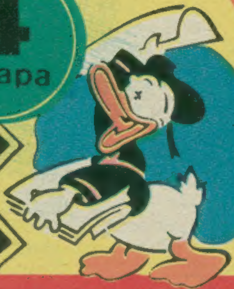
ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

БРОЈ 1177

4 динара

19. VII 1974. • ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ • ГОДИНА XXXV

КОМПЛЕТАН СТРИП

АПАЧИ И КОМАНЧИ

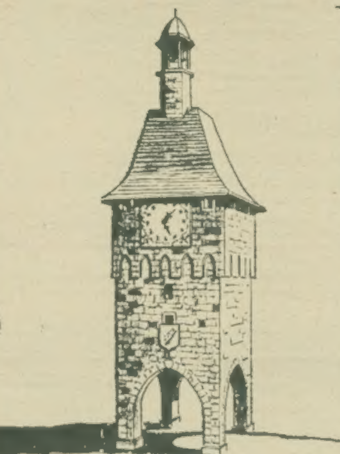
Веровали или не!

Ripley

ШЕТЊА ПО УГЉЕВЉУ

У сваком од 101 насеља у којима живе припадници индијског народа Бхил сваког пролећа слави се празник за време кога по педесетак босоногих мушкараца пређе преко јаме пуне усијаног угљевља. Иако сваке године у овој свечаности преко 5000 људи, верујући да ће тиме допринети оздрављењу својих болесних сродника, голим ногама гази по жару, још се није догодило да неко задобије опекотине.

КАПИЈА-ЛАЖОВ

Ова сахат кула у Епиналу, у Француској, добила је то име због тога што часовник на њој током 200 година ниједном није показао тачно време. Најзад је грађанима Епинала дозлогрдило па су кулу срушили.

Доктор

САХЕД КАН

лекар из Техерана (Иран) прочитао је сва дела Садија, Хафиза и Џамија, тројице највећих књижевника старе Персије, кад је имао свега 8 година.

ВРАТА НА ОКРЕТАЊЕ

на крчми „Џорџ и змај" у Батистону (Енглеска) начињена су од бурета за вино запремине 4500 литара.

Ларва

инсекта дрвоточца Buprestis aurulenta, која буши ходнике у канадској смреки, претвара се у лутку која може да проведе у дрвету и по 24 године и да се затим ишчаури чак иако је дрво у међувремену узидано у какву грађевину.

Овде лежи као убран незрели плод жена Џакона Емоса Шјута. Умрла је од превише испијених кафа.

ЕПИТАФ

на једном гробу у Кејнену (САД).

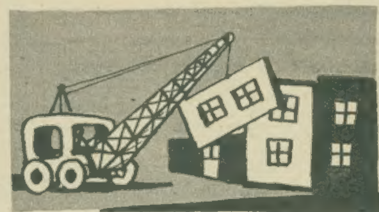
ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА...

● четири од пет особа, учесника аутомобилских несрећа, преживело би несрећу да су у тренутку удеса носиле сигурносни појас. Чак и судар изазван у бр-

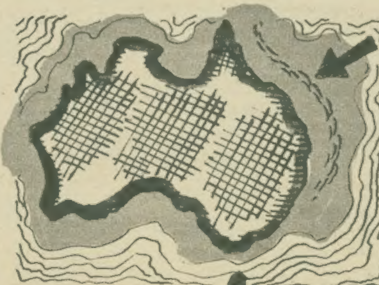
зини од 20 километара на час може бити смртоносан ако се не стави појас. Стручњаци кажу да сигурносни појас обавезно треба да има путник који седи поред возача, јер у несрећи он увек пре страда од возача.

● због сталног пораста цена у грађевинарству стручњаци непрекидно покушавају да пронађу нове, јевтиније методе. Тако једно предузеће из Салминстера у Западној Немачкој однедавно нуди префабриковане ћелије у

контејнерима од којих може да се склопи двоспратна канцеларијска зграда од 200 квадратних метара за свега осам часова. Ова зграда може исто тако да се брзо „расклопи" и подигне на неком другом месту.

● корални спруд који се пружа поред североисточне обале Аустралије, од рта Јорк до рта Санди, у западном делу Коралног

мора, дугачак је преко 2000 километара и зато га и називају Велики корални спруд. Спруд се састоји од безбројних коралних острва која представљају препреку за поморски саобраћај између пристаништа у североисточном делу Аустралије и лука Тихог океана.

● морски паук или Maja squinodo припада врсти паукова с десет ногу, дугачак је 17 до 20 сантиметара и има кратак трбух по

дављен испод широког главеногрудног дела због чега га и зову краткотрби рак. Тело му је широко, црвенкасто, с тврдим и бодљикавим оклопом и често обрасло алгама и другим морским биљкама. Живи крај обала Средоземног мора и много га лове због његовог веома укусног меса

● филм Волта Дизнија „Снежана и седам патуљака", који је сниман пуне три године, састоји се из 250.000 слика које су радили 600 сликара и цртача.

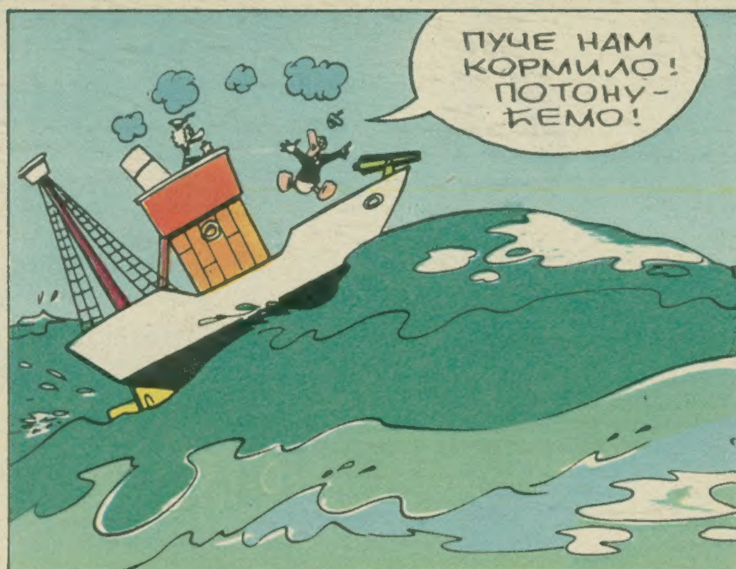
● због чега кад подигнемо телефонску слушалицу кажемо: „Ало!"? Према некима овај узвик је први изговорио проналазач телефона Американац Александар Грахам Бел који је свој проналазак први пут испробао 1876. године. Бел је био узбуђен и не знајући шта да каже свом саговорнику промуцао „Hallo", одакле је настало данашње „Ало!".

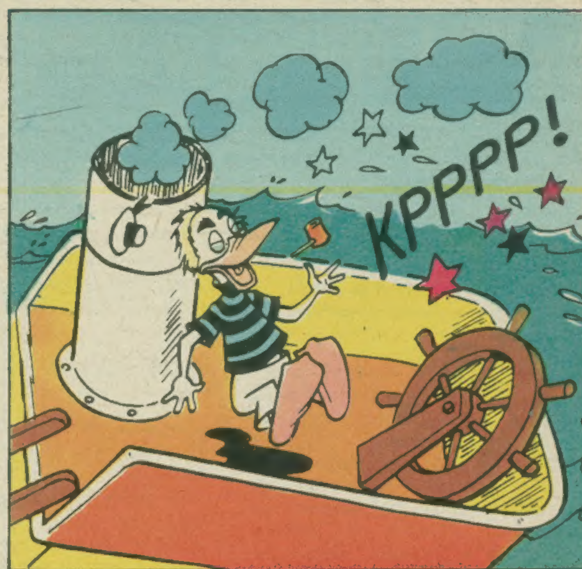

● Кристифор Колумбо био је по занимању ткач

Walt Disney

ПАЈА ПАТАК

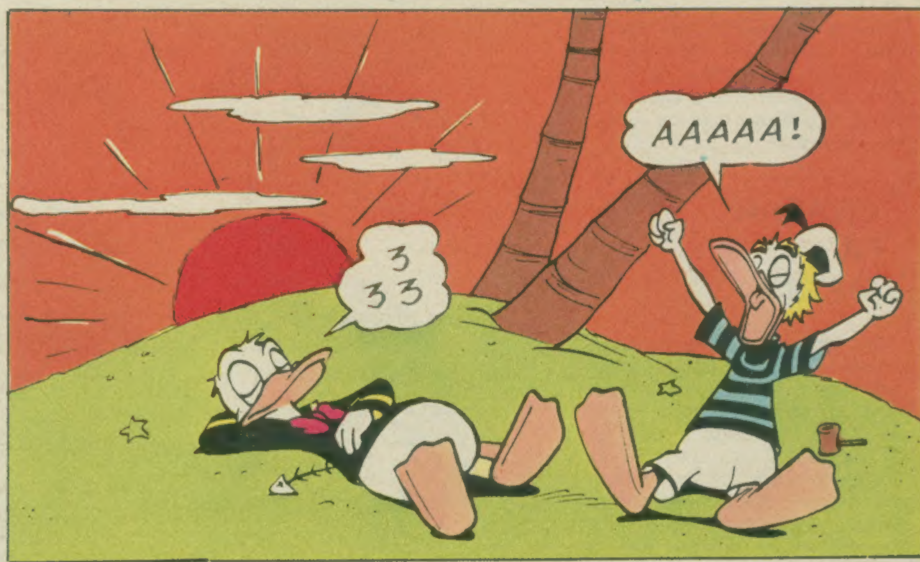

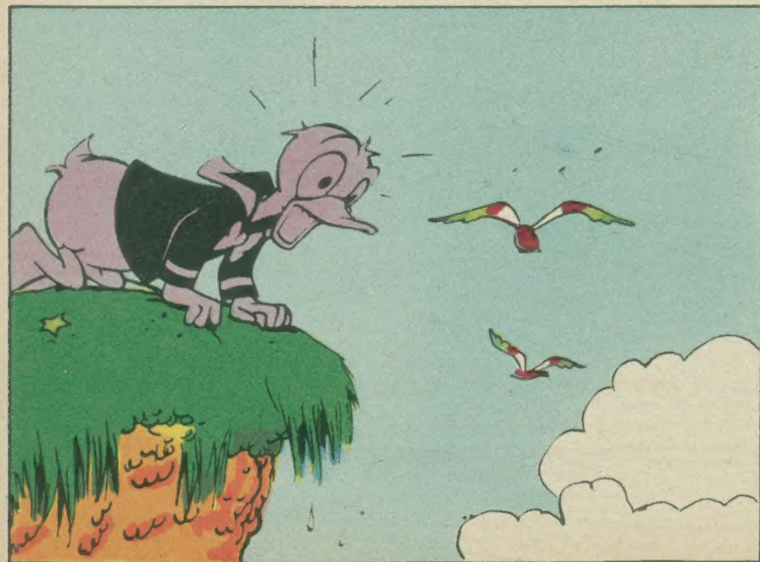

ДУЈЕ ХРА

У току свог револуционарног рада и за време народноослободилачке борбе Вицко Крстуловић, организатор устанка у Далмацији, командант IV оперативне зоне и командант Прве далматинске бригаде, сретао је многе храбре људе. Али, у његовом сећању и срцу нарочито место заузимају дечаци и девојчице, готово још деца, који су као курири и борци извршавали најтеже задатке.

С раном на челу, изнемогао и тежак једва 30 килограма, дечак је стао пред ујака, али га он није препознао.

Кад је почела револуција Дује Катић из Солина имао је тринаест година. Био је већ тада, 1941. године, секретар актива и члан рејонског комитета СКОЈ-а у Солину. Био је секретар свом старијем брату који би тада каткад у шали говорио: „Зар ти да ми „командујеш"! А могу те тако маленог у џеп ставити!"

Дује је одиста тада био малога раста, нижи и од својих вршњака. Али био је дјечак — ватрица! У априлу 1942. године отишао је у партизане, у Солински одред, а онда се пребацио у ослобођено Ливно. Обласни комитет СКОЈ-а одмах му је повјерио да шири и ствара пионирску организацију... Тако је мали Дује отишао и на Први конгрес УСАОЈ-а у Бихаћ. Поздравио је конгрес и говорио у име пионира Далмације.

Сјећам се Дује из тих дана. Био је ватрени, вриједан скојевац. Обављао је и војне задатке... А онда је почела IV офанзива. Читаво вријеме био је у штабу Девете далматинске дивизије, затим по бригадама. Прошао је читав борбени пут до Сутјеске. Виђао сам га. У тој бици смо се некако изгубили...

СПАСЛИ ГА МРТВИ

За вријеме битке на Сутјесци Дује је био курир: одржавао је везу са болницом. Једном је понио поруку куда болница треба да се креће и наишао је на Нијемце који су претресали терен. Били су веома близу. Дује није имао куд. Сваког часа могли су га примијетити и ухватити... Једини спас видио је међу изгинулим партизанима. Склонио се, завукао, испод њихових тијела... Нијемци су прошли. А Дује се извукао и похитао до болнице. Стигао је и предао поруку. Ту је срео и своју мајку Недјељку, болесну од тифуса. Загрлио ју је грчевито... Дуго је није видио, борбе су их биле раздвојиле. Али, нешто касније, дио болнице заробила је усташка милиција. Заробила је и малог Дују са мајком и осталим болесницима, негдје између Калиновика и Фоче. Усташе су на лицу мјеста издвајале мушкарце, рањене партизане, и убијали их. Мајка Недјељка пригрлила је свога сина кад су и њега хтјели да одвоје и стријељају. Држала га је чврсто. Један усташа је тада рекао:

— Ма, на тог малог не треба трошити метак, већ овако...

И усташа је зграбио пушку за цијев и кундаком ударио малог Дују у чело, посред десне обрве. Дује се онесвијестио у наручју своје мајке. Она га је носила у рукама све до логора на београдском сајмишту гдје су је одвели. Тамо су их раздвојили. Ту, у логору, мајка му је и умрла... А он је таворио дане са раном на челу, болестан и увијек гладан јер није могао да једе храну у коју су злочинци стављали и отров. Имао је једва тридесет килограма...

Када је дошло до капитулације Италије, злогласни управљачи логора на Сајмишту хтјели су да се покажу „великодушни". Отпустили су из логора извјестан број Хрвата. Међу њима био је и мали Дује. Кад је изишао из логора одлучио је да крене у Земун. Прије рата тамо је извјесно вријеме живјела његова породица. Надао се да ће срести неког од братовљевих и сестриних другова, напредних омладинаца. Дуго је ишао улицама, али узалуд. Најзад је, ипак, наишао на једну познаницу и она га је прихватила. Преко земунских илегалаца отишла је порука сремским партизанима у Угриновце да Дује тражи везу. Али, усташе су једног дана упале у стан те жене. Дује је морао да бјежи.

И кренуо је — према својој Далмацији. Сат-два послије његовог одласка, стигла је веза из Угриноваца у Земун по Дују али, на жалост, било је касно. Он је, као слијепи путник пребацивши се из Земуна у Београд, возом узаног колосијека, већ пошао пут Ужица. Али путовање се често прекидало јер су партизани дизали пруге у ваздух. Радујући се успјеху партизана, Дује би тада настављао пјешице, кроз дубодолине, каменитим стазама.

Данима је ишао тако, гладан, стално се кријући. Само га је једном један сељак у околини Ужица нахранио и напојио. Дује је продужио даље, према Фочи, Сутјесци. Знао је те терене, пролазио их је као курир. Надао се да ће ту наићи на неку партизанску јединицу. На жалост, то се није догодило. Пјешачио је даље, готово потпуно изнемогао. Ипак, стигао је једнога дана 1943. у Метковић. Касније је причао својој сестри: „Нисам знао за ноге, табани су ми били модри, крвави. А свуда около усташе, никог не познајем. Једно дана угледам неког човјека и све мислим да је то нашег тетка брат. Гле-

АБРОГА СРЦА

дам га, гледам, а он мени каже:

— Шта је, мали, што ме гледаш?

— Идеш ли ти у Сплит? — питао сам га.

— А шта ћеш ти тамо? — зачуди се он.

— Јесте ли ви Чулић? Ја бих с вама, ја сам Недјељкин син, син Блаже Катића — рекох му. А он се запрепасти:

— Дује, зар си то ти? Не могу те препознати, јадан ли си, болан!"

С РАНОМ, БЕЗ ОДМОРА

И тај рођак пребацио га је у Омиш, код ујака. Али ни ујак га у првом тренутку није могао познати, толико је био слаб и измучен. Мјесец дана ујак и ујна видали су ноге малог Дује и рану на челу од усташког кундака. Иако у топлом рођачком дому, Дује се ноћу губио, бунцао. Кад се, најзад, опоравио, ухватио је везу са солинским одредом. Али тражио је да иде на планину Динару, у борбу. И отишао је. Желио је и да нађе сестру Радојку. И успио је. Али, гладовање, напори и лишавања учинили су своје: тешко се разболио. Зато је пребачен на ослобођено острво Вис. И у болници је био онај исти, вриједни скојевац. Опорављао се и био секретар СКОЈ-а.

Залијечио је Дује обољела плућа. Али рана на челу је остала и глава га је стално бољела. Он о томе није много водио рачуна. Свим жаром бацио се на посао. Члан је Среског комитета СКОЈ-а у Солину, а са седамнаест година постаје и члан Партије, ради у омладинским организацијама Далмације и у Београду, Сарајеву, Загребу. Дује се поново разбољева и поново преЗдравља, али рана на челу никада није била сасвим излијечена. Кад би га глава забољела узимао би понеки лијек. Просто није на њу стигао да мисли, већ само на своје задатке. Постао је члан Извршног комитета Централног комитета Савеза комуниста Хрватске. Стизао је и да учи, да заврши матуру, да студира права, књижевност. Дипломирао је на Високој школи политичких наука. И све то са ожиљком на челу, посред десне обрве, испод кога је тињала подмукла болест. И та болест угасила је 12. маја 1968. године живот Дује Катића.

ХОЋУ МЕЂУ НАЈХРАБРИЈЕ!

Породица малог Ненада Иветића из Доњег ливањског поља, из села Казанаца, била је цијела у партизанима. Ненад је био мали растом, живахних очију, от ресит, права видрица, сналажљив. Сјећам се, 1942. године, стално је долазио у Ливно, гдје је био штаб Зоне. Доносио је поруке из батаљона „Старац Вујадин", који се налазио око Сајковића. И односно је поруке у батаљон. Поуздали смо се у њега, као у одличног курира. А он се, иако мали — имао је тада 11 или 12 година — трудио да дјелује војнички. Увијек ми је прилазио прописно затегнутог опасача, одлучног корака чврсто држећи своју кратку пушку о рамену, рапортирао и предавао пошту. И увијек је говорио како би волио да иде у неку црногорску јединицу. Чуо је, причао је, да су Црногорци изузетно храбри, неустрашиви. И остварио је своју жељу: отишао је у Четврту црногорску бригаду. Био је, мислим, курир у штабу Друге дивизије чији је командант био Пеко Дапчевић, а комесар Митар Бакић. Нисам га послије сретао. Тек послије ослобођења у Ливну сам сазнао да је мој мали курир Ненад Иветић погинуо, храбро, међу храбрим Црногорцима, вјероватно у V офанзиви...

Мој други мали курир, Милан Кувачић био је из села Гата, крај Омиша. Колики је он пут превалио у рату, колико је само препјешачио и куд све није прошао!

ТРИ ПУТА ПЕШИЦЕ ДО ЈАДРАНА

Имао је једанаест година када је са својом мајком Маром дошао у ослобођено Ливно. Одмах је постао курир у Деветој дивизији. Плаве косе, крупних очују, отресит, није много говорио, али је био поуздан и храбар. Када је почела IV офанзива и он је пошао са далматинским јединицама. Најпре преко Неретве, после за Црну Гору са Другом далматинском бригадом у чијем је штабу био курир. Са њом је прошао и битку на Сутјесци. Растао сам се са њим послије пробоја обруча, кад смо стигли на планину Влашић. Он је кренуо са Другом далматинском за Црну Гору, а ја за Далмацију. Тамо дуго нисам ништа чуо о њему, а он да, једнога дана у штабу IV оперативне зоне, неочекивано се појавио мој мали курир Милан. Пошао је са осморицом другова из Црне Горе да нам донесе поруке из Друге далматинске бригаде. Пролазили су кроз окупирану територију, кроз њемачке, четничке и усташке линије, преко планина, ријека, све пјешице. Стигла су само њих двојица. Један од њих био је Милан. Послије, поново сам га са групом бораца послао на пут да однесе поруке у Другу далматинску. Превалио је исти пут, пјешице, кроз непријатељске редове. И поново је, касније, дошао на обалу Јадрана, код Дубровника, са Другом далматинском.

Данас Милан Кувачић, храбри партизански курир, који је толико препјешачио у борби, живи у Омишу, има двоје дјеце, ради у хидроцентрали „Закучац" и заступник је у Сабору Хрватске.

Вицко Крстуловић

ДИКАН и ШПИЈУНИ

Н. ЛЕКИЋ · Л. СРЕДАНОВИЋ

СТРОГО ПОВЕРЉИВО

КАКО ЈЕ УКИНУТ ЈЕДАН БЕСМИСЛЕН ЗАКОН

ВАЛЦЕР У СУТОН

Жилион Гаспар Габријел Алфред де Гримо Д' Орсеј тог априлског дана 1849. није имао ништа на свету, ништа осим свог бескрајног племићког имена. Истина, његови преци оставили су му и знатан иметак, али није било тих пара које плавокоси гроф није могао да проћерда док трепнеш. Кицош бр. 1 у Европи, духовит забављач, каваљер дама из високог друштва, није имао ни пребијене паре у џепу! Али, то није било оно најгоре: гроф Д' Орсеј је био задужен преко главе, а у Великој Британији, где је живео већ неколико година, за дужнике је важио неумољив закон — или да положе новац или у тамницу!

Овај закон, срећом по расипног грофа, имао је једну „рупу“.

НИКАД НЕДЕЉОМ

Дужник је, наиме, имао шансу да не доспе у затвор и ако не исплати дугове. Довољно је било да не прекорачи праг своје куће! Јер, полиција није имала право да провали у дом дужника пошто он није никог убио. Осим тога, по овом старом средњовековном закону, од суботе увече до понедељка ујутру, нико није имао права да узнемирава дужника! Енглески краљ Виљем IV узалуд се борио да укине овај закон, наишао је на јак отпор...

И тако је гроф Д, Орсеј захваљујући слову закона и даље живео као гроф. Једино што „радним даном“ није напуштао своју вилу Гор Хауз и врт опасан високим зидом јер је пред вратима увек стајао шерифов човек с налогом у џепу. Поред тога он је предузео све да се обезбеди да му непријатељ не уђе у кућу пошто тај исти стари закон није имао ништа против ако полиција употреби неки трик и успе да ухвати дужника у кући. Свако ко је улазио у опсађену вилу био је детаљно претресан, било да је посетилац, слуга или трговац...

Тог дана гроф је приређивао велики пријем и управо се облачио уз помоћ собара. За дотеривање му је било потребно четири до пет часова... Доле у приземљу кувари су имали пуне руке посла. Мада гроф одавно никоме није исплатио ни пени, набављачи су и даље у вилу ове славне личности редовно слали намирнице и пиће. Шеф кухиње Боасон није знао шта ће пре. Кад је у целу ту гужву стигао нови момак из оближње посластичарнице с великим послужавником пуним колача, Боасон, знојав и црвен, почео је да виче на њега:

— Ко си ти и ко ти је уопште рекао да то донесеш?! — Наставио је да сипа бујицу а није ни приметио кад је момак нестао оставивши пакет на столу. Момак, међутим, није побегао како би се очекивало према излазу, већ у сасвим супротном правцу.

Видело се да зна тачно куда иде и шта хоће.

Само неколико часака касније младић се нашао пред собом у којој се Д' Орсеј облачио. Покуцао је и ушао. Француз се нагло окренуо спреман да изгрди тог дрзника, али видевши непознато лице, зачудио се. Младић се насмешио, подигао ревер на свом капуту и показао значку шерифовог официра. Из џепа је извукао папир — налог за хапшење.

Шериф се одлучио на трик да би продро у кућу грофа Д' Орсеја, али намерио се на опасног противника.

НЕВОЉЕ ТЕК ПОЧИЊУ

Непријатељ је, значи, успео да продре у тврђаву, схватио је гроф.

— Честитам, младићу, честитам — обратио се дошљаку. — Одлично сте се прерушили. Чак сте се потрудили да миришете на ванилу. Али, само тренутак. Један Алфред Д'Орсеј не може да буде ухапшен без кравате! — Окренуо се према собару и пружио му плаву сатенску машну: — Ова је згужвана. Нађите ми другу. — Полицајац који је једва чекао да Д' Орсеј потпише налог и крену, почео је нестрпљиво да се премешта с ноге на ногу. Гроф је на то наредио да му се донесе столица да се одмори. Овај је сео невољно на саму ивицу и не слутећи да његове невоље тек почињу.

— Ово је важан тренутак у мом животу, господине официру — обратио му се домаћин свечаним гласом. — Осећам се као ваш краљ Чарлс кад је требало да му одрубите главу. Он се лепо обукао за ту прилику, па и ја ћу се потрудити... На жалост, Пјер, ова кошуља ми не одговара, а у њој треба да преспавам ову ноћ у затвору...

— И ову и још многе друге — допунио га је млади човек.

— Свакако, младићу, свакако. Пјер, — зовну собара — донесите ми другу кошуљу. — Собар је, једну по једну, донео четири кошуље! Ниједна његовом господару није одговарала, из овог или оног разлога. Полицајац који ни тренутак није заборављао зашто је ту, није мога а да се не диви грофовој гардероби..

Коначно је Д' Орсеј одлучио коју ће кошуљу. Сад је остао „само“ жакет. Али, ту је било још више проблема. Да би скратио ово мучење, и полицајац се умешао дајући савете. Гроф га је послушао, али ако мислите да су тада могли да крену, варате се. Д' Орсеј се изненада лупио по челу:

— Ах, какав сам ја домаћин! — пребациовао је себи. — Ничим вас нисам послужио. Жан, донесите..

— Узалуд се полицајац бранио, у руке су му тутнули чашу. — То је царски токај — почео је гроф меланхолично. Ову боцу дао ми је лично Луј Наполеон. У ваше здравље!

Лажни посластичар опрезно је пијуцкао мислећи да је све ово узалуд и да му риба не може умаћи. Сви су ти племићи, и Французи и Енглези, помало ћакнути.

ЗБОГОМ, МЛАДИЋУ!

За то време гроф је посматрао кроз прозор кровове лондонских кућа које је златило сунце на заласку. Вратио се огледалу и на француском рекао нешто оштро собару. После тога Пјер као да је полудео. Доносио је све тумбе и наопачке. Као врхунац, носећи дугачак капут саплео се и у паду преврнуо сточић на коме се налазила кутија пуна пудера. Прах се расуо по капуту.

— Стоко! — разбеснео се Д' Орсеј. — То ми је једини капут! Шта сада да радим? — Човек се извињавао да му је у ствари жао што господин иде у затвор. И, да не дужимо, док је Пјер очеткао капут, прошло је добрих пола сата. На крају крајева, гроф је био спреман да крене у тамницу. Отворио је кутију с цигарама и одабрао једну. Зачула се пријатна мелодија Штраусовог валцера. Последњи сунчев зрак угасио се. Пао је мрак. Д' Орсеј је нагло затворио табакеру. Завладала је мртва тишина.

— А сада, млади пријатељу — рече учтиво гроф шерифовом човеку — ма колико да ми је жао, морам вам рећи збогом. — Полицајац је зурио у њега не схватајући. — Погледајте, сунце је зашло и ваш налог као што знате, не важи.

— Лепо сте ме намагарчили — повикао је овај. — Ја ћу...

— Ништа ви нећете, момче. Прво и прво, ко зна да сте ви успели да доспете до мене? Друго — и ту гроф извуче једну кутијицу и пружи младићу тамно зрно бибера. — Био је на врату једне француске краљице... А, сад, Пјер, покажи господину излаз. Извините, долазе ми гости.

* * *

Како је била субота, а шерифова овлашћења нису важила до понедељка, Алфред Д' Орсеј је р недељу ујутру, без икаквих тешкоћа отпутовао у Француску. Ту је решио све своје новчане проблеме јер га је Луј Наполеон поставио за управника Лувра. Гроф се показао одличан организатор и за све што је учинио за уметност и културу своје земље, једна улица у центру Париза добила је његово име. То је чувени Ке Д' Орсеј, на обали Сене, где се између осталог налази и Министарство иностраних послова.

Али, вратимо се Енглеској, пре 135 година.

Прича о томе како је Д' Орсеј, један Француз, надмудрио енглеску полицију, ипак је некако процурила и избио је читав скандал. Под притиском јавности енглеска краљица је већ идуће, 1850. године, укинула овај бесмислен закон који није важио после заласка сунца.

Д. Е.

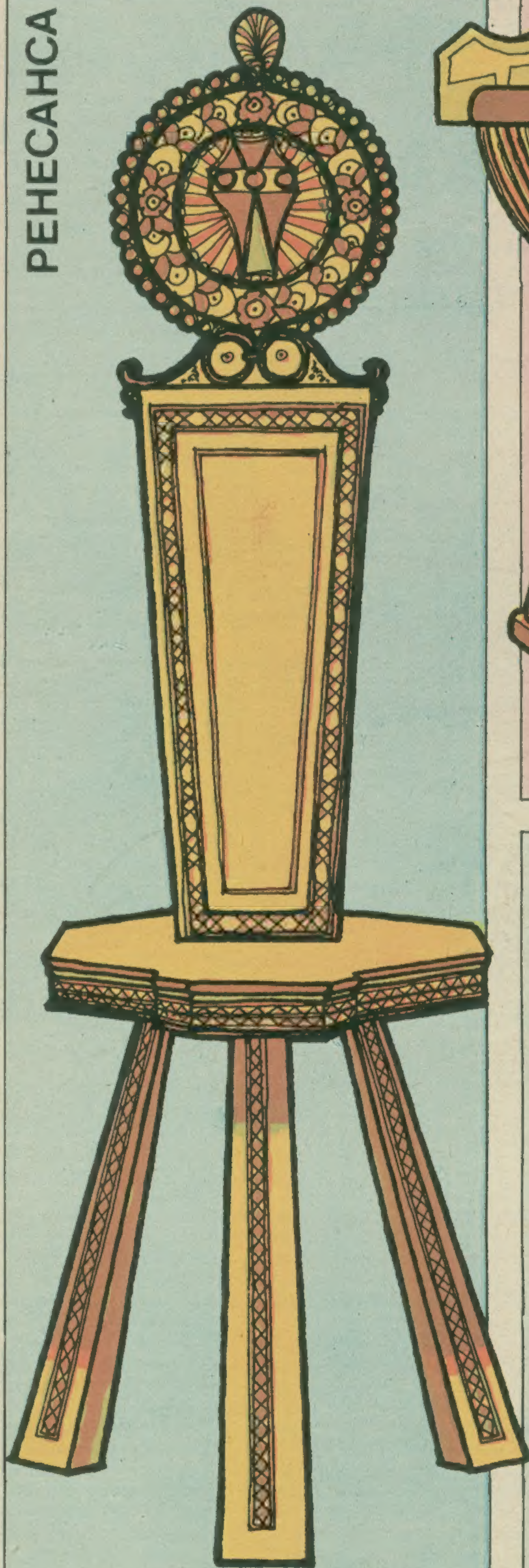
Младић се без речи насмешио, подигао ревер на свом капуту и показао значку шерифовог официра.

ПОЗЛАЋ

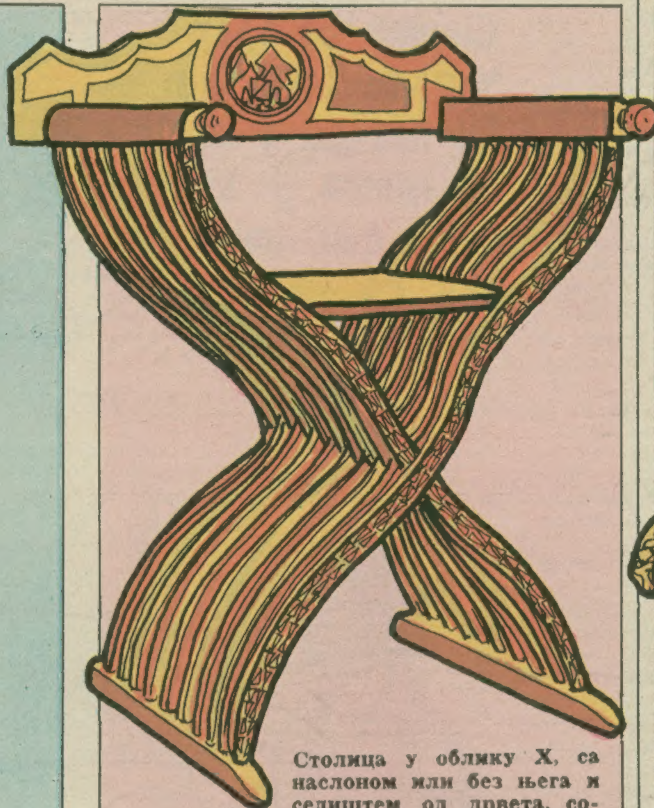
НАМЕШТАЈ КРОЗ ВЕКОВЕ

Столице су, као и намештај уопште, у разним епохама имале различите облике а израђиване су од разноврсног материјала: храстовине, боровине, ораховине, махагонија, абоносовине па чак и од ружиног стабла! Што су биле скупље и раскошније, то су биле модерније. Столице ренесансе (XV и XVI век) имале су висок наслон, нарочито столице владара и старешина породице. Барокне столице имају веће димензије, декоративније су и израђују се од скупљих материјала. У време Луја XIV, кад у намештају преовлађују правоугаони облици, модерне су позлаћене столице у дуборезу ...

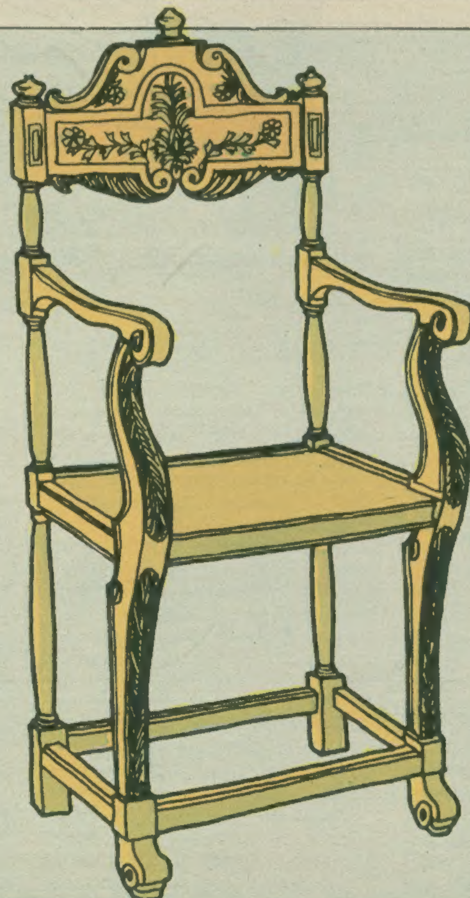
РЕНЕСАНСА

Столица из палате Строци у Фиренци украшена лепим орнаментима у интарзији (Њујорк).

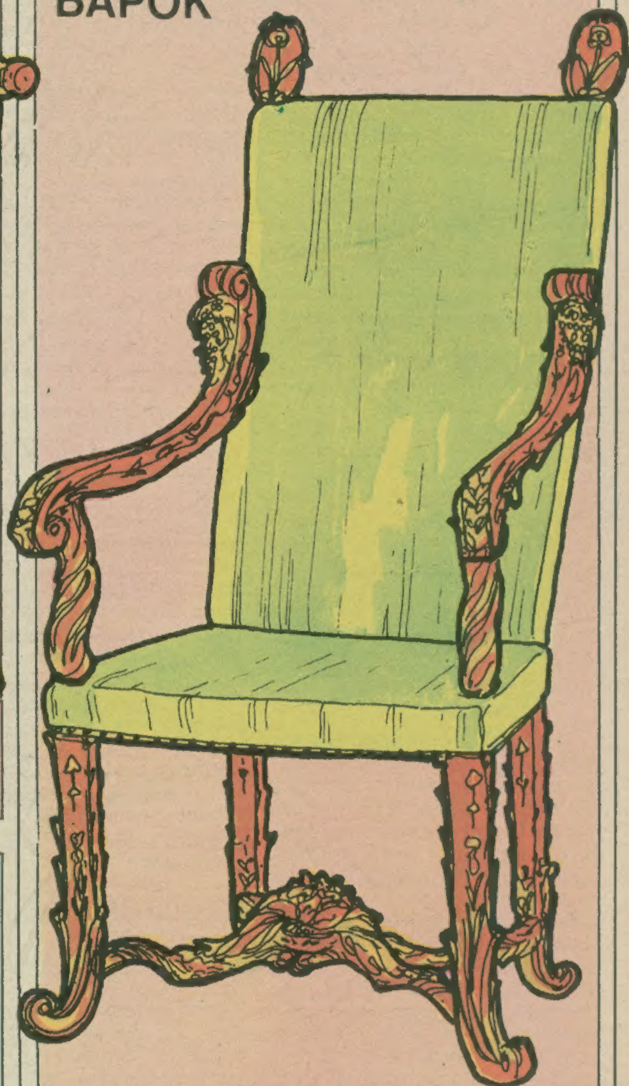

Столица у облику X, са наслоном или без њега и седиштем од дрвета, сомота или коже. (Фиренца)

У Француској је у доба ренесансе код богаташа намештај на склапање, намештај за логоре, ратовање или за путовања. Али, оригиналност ренесансе, њена жеђ за новим, за луксузом преноси се и на намештај и декор. Од материјала највише се користи орахово дрво. На слици је фотеља из париског Парламента.

БАРОК

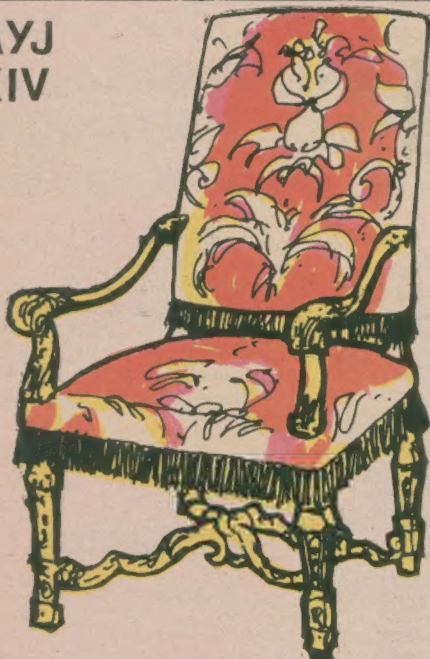

У XVII веку столице су све разноврсније и удобније. Углавном су испуњене длаком и вуном. Пред крај овог века ноге и доручје наслоњача почињу благо да се савијају. (Милано, Кастело Сфорца)

ЕНЕ СТОЛИЦЕ

ЛУЈ XIV

Наслоњача од позлаћеног скупоценог дрвета из доба француског краља Луја XIV. Париз.

Кент и рани период Џорџа I (1715—1727) је назив за један од значајних стилова намештаја и декора у Енглеској. На слици фотеља од позлаћеног дрвета из тог периода.

ВРЕМЕ ЏОРЏА I

Наследник Луја XVI Филип Орлеански наставља стил свога претходника, али му даје више танaности и раскоши. Наслон столица је нижи а ноге и доручја виткији.

ФИЛИП ОРЛЕАНСКИ

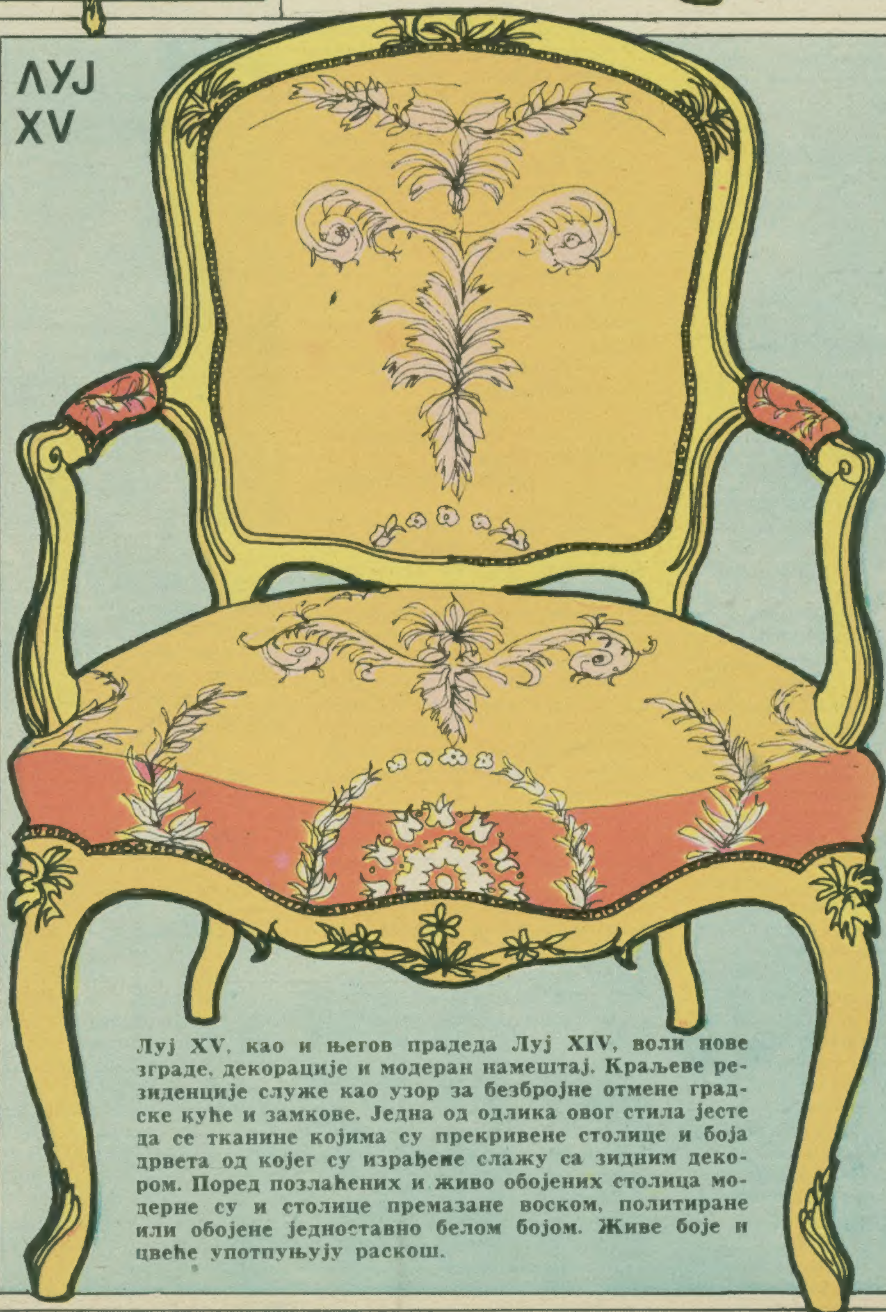

БАРОК

Почетком XVII века у Холандији, чија таписерија стиче славу светског гласа, столице имају облик правоугаоника или квадрата. Израђују се углавном од ораховине и пресвлаче тканинама живих боја.

ЛУЈ XV

Луј XV, као и његов прадеда Луј XIV, воли нове зграде, декорације и модеран намештај. Краљеве резиденције служе као узор за безбројне отмене градске куће и замкове. Једна од одлика овог стила јесте да се тканине којима су прекривене столице и боја дрвета од којег су израђене слажу са зидним декором. Поред позлаћених и живо обојених столица модерне су и столице премазане воском, политиране или обојене једноставно белом бојом. Живе боје и цвеће употпуњују раскош.

ПЕТА КОПИЈА ЈЕ НЕСТАЛА

ИСКРЦАВАЊЕ САВЕЗНИКА У НОРМАНДИЈИ 6. ЈУНА 1944. ГОДИНЕ УМАЛО НИЈЕ ПРОПАЛО ЗБОГ ЈЕДНЕ ЖЕНЕ КОЈА ЈЕ КАО НЕМАЧКИ ШПИЈУН УСПЕЛА ДА СЕ ЗАПОСЛИ У ГЛАВНОЈ САВЕЗНИЧКОЈ КОМАНДИ У ВЕЛИКОЈ БРИТАНИЈИ!

Већ од 27. маја 1944. године знало се да искрцавање савезничке војске треба да се обави у року од следећих десетак дана, али још нису биле познате појединости операције. Поверљиви документи које су команданти војних родова имали да отворе одређеног часа, означеног као час X, садржавали су само делимична упутства.

Упркос томе, само два дана касније, 29. маја, у главном савезничком штабу који се налазио у Енглеској откривено је да су нестала веома поверљива обавештења. Радило се о исправкама „Операције“ које су стигле из Пентагона у Вашингтону и одмах после радио-пријема биле прекуцане у четири примерка.

Само 40 минута после прекуцавања откривено је да су поверљиви материјали куцани у пет примерака и да је пета копија нестала!

Троје осумњичених

После хитне и веома детаљне истраге од једанаест лица која су могла бити осумњичена издвојено је троје: један канадски официр који је носио немачко презиме и 1938. године путовао по Немачкој и две жене, обе Американке.

Сумње пуковника-иследника пале су најпре на секретарицу у главном штабу Цејн Болкан. Пуковнику је још раније пала у очи њена бескрајна радозналост. Ову девојку све је занимало: политички поглед официра главног савезничког штаба, здравље главнокомандујућег генерала Ајзенхауера и његових блиских сарадника...

Друга жена, млада Маргарет Мичел, веома лепа и озбиљна, била је сасвим другачији тип. Много мање радознала, ћутљива, пореклом из Јужне Америке но рођена у Сједињеним Америчким Државама, удата за инжењера који се налазио на дужности у једном ратном бродоградилишту. Њен муж рођен је у Пољској, али је као дечак са родитељима дошао у Америку. Нацисти су у Пољској масакрирали његову породицу и Маргарет их је мрзела из дубине душе.

У тренутку када је пуковник почео истрагу, од осумњичених особа које је хтео да испита само Маргарет Мичел није била присутна.

— Отишла је пре пола часа на задатак са капетаном Стивом Доналдом. Враћа се тек сутра ујутро! — рекла је њена пријатељица секретарица Дорис.

Овај податак, сасвим веродостојан, по свој прилици би Маргарет Мичел ако не сасвим ослободио сумње, а оно оставио изван истраге иследника да се није умешао генерал који је потписао наређење за задатак на који је отишла:

— Чудновато, отишли су тек вечерас уместо рано поподне! Да ли је госпођа Мичел имала обичај да свраћа у вашу канцеларију?

— Да, свакодневно. Понекад и у подне и увече — одговорила је секретарица Дорис.

— Да ли се интересовала за документа која су вам пролазила кроз руке или за догађаје о којима су старешине пред вама говориле?

— Разуме се. Увек смо о томе разговарале.

— Да ли је читала документа која су се налазила на вашем столу?

— Па, бацила би понеки поглед...

— Да ли је вечерас у 19.55 била код вас док сте бележили поруку генерала Милера из Вашингтона, пре него што сте материјал предали поручнику Брајену да га прекуца?

— По свој прилици, мада нисам гледала на сат. Знала је да канцеларију напуштам у 20 часова и дошла је код мене који минут раније.

— Док се она налазила код вас, да ли сте и за тренутак напуштали канцеларију?

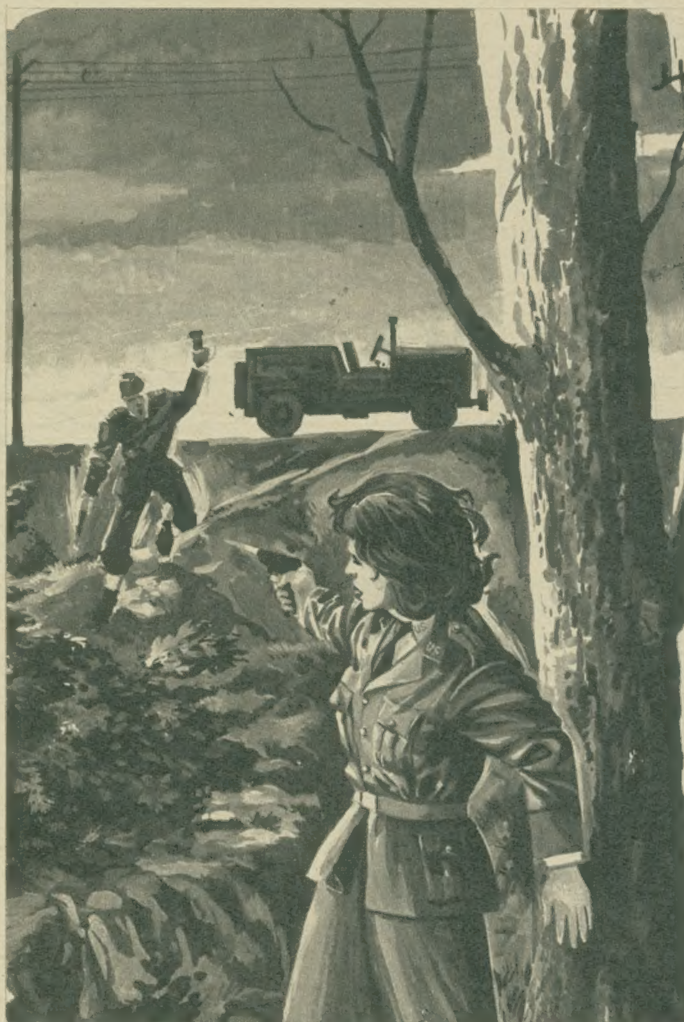
— Да, ишла сам да оперем руке да се уредим пре изласка.

— Да ли се то догодило пре или после записивања поруке генерала Милера?

На то је секретарица промуцала:

— Касније. Маргарет ми је рекла: — Иди да се уредиш, ја ћу однети поруку на сто поручника Брајена.

Сада је све било јасно. После детаљног али узалудног претреса собе Маргарет Мичел хитно је телефоном јављено у Теубри, где је аутомобил капетана

Стива Доналда и Маргарет Мичел требало да стигне тек у поноћ, и у још три успутна места да се кола зауставе а путници претресу и задрже до даљег наређења.

Стој, пуцаћу!

У 23.22 ионако озбиљна страховања постала су драматична јер је из места Вакинг, које се налазило на пола пута, јављено да је аутомобил стигао, али само са капетаном Доналдом. Његова сапутница замолила га је око 22,50 усред шуме да се зауставе јер има „хитне потребе“. Затим је ишчезла у шуми и више се није појавила.

На ову вест алармиран је читав крај не би ли се шпијунка ухватила пре него што се укрца у моторни чамац који ју је по свој прилици чекао негде уз обалу.

Око 1,15 по поноћи, један стражар је на петнаестак километара од места Теубри зауставио џип за чијим је воланом седела Маргарет Мичел. Она му је показала документа из којих се видело да иде на задатак у Теубри са капетаном Доналдом.

— Погрешила сам пут и изгубила капетана — изјавила је млада жена. — Сигурно ћу га наћи у Теубрију.

— Капетан је у великој бризи и очекује вас у Вакингу. Ја имам наређење да вас донде отпратим! — одговорио је стражар и сео за волан.

После неколико минута вожње жена је јаукнула, стражар је нагло закочио и пре него што се џип сасвим зауставио Маргарет је искочила и почела да бежи кроз шуму. И стражар је одмах искочио и појурио за њом осветљавајући пут јаком батеријом.

— Стој, пуцаћу! — викнуо је неколико пута.

У том часу и Маргарет се окренула испаливши два хица која су промашила. И стражар је запуцао и погодио је. Код Маргарет Мичел пронађена је пета копија!

Све би пропало

Прича да су Немци поклали породицу мужа Маргарет Мичел била је истинита и у време када је она послата у Енглеску да ради у штабу савезника била је особа проверена и достојна поверења. У Лондону је случајно дошла у додир са неким Шпанцем или Латиноамериканцем који ју је, понудивши јој фантастичне своте новца, наговорио да ради за Немце.

Маргарет Мичел је знала да се припрема искрцавање савезника и да поверљив документ из Вашингтона садржи драгоцена упутства у вези са том операцијом. У тренутку када је стражар зауставио њен џип, шпијунка се налазила на око сат вожње од места где је требало да се састане са својом везом, преда копију докумената и склони се на сигурно место.

Тако би Немачка сазнала у којим местима ће се извести искрцавање, какве војне снаге ће учествовати у операцији, као и све евентуалне измене и варијанте плана. Да Маргарет Мичел није ухваћена на време, Ајзенхауер би морао сасвим да измени план искрцавања што би захтевало више недеља рада, изазвало велико закашњење и огромне материјалне трошкове.

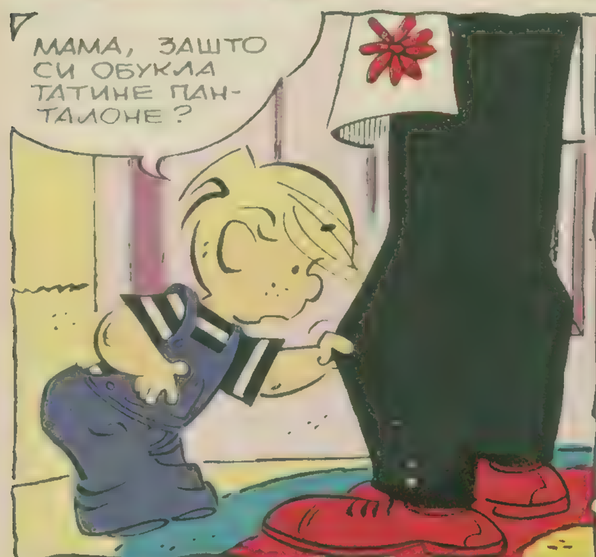
А да случајно уопште није примећено да је једна копија нестала, Ајзенхауер би извео десант према плану не знајући да га има ју и Немци, искрцавање би пропало, Француска би била ослобођена бар годину дана касније, а то би дозволило Немачкој да усаврши своја тајна оружја и ко зна када би се други светски рат завршио!

*** Имена особа и места, у складу са правилима која владају у обавештајној служби, нису права већ су измишљена.**

П. С.

ДЕНИС:
ВЕЛИКА ПОМОЋ!

ЗДРАВО, МАМА!

МАМА, ЗАШТО СИ ОБУКЛА ТАТИНЕ ПАН-ТАЛОНЕ?

ГЛЕ! ПА ТИ ИМАШ НА СЕБИ И ТАТИНЕ ЦИПЕЛЕ!

ЗАШТО НЕ ПИТАШ И ЗА НАОЧАРЕ? ТО САМ ЈА, ДЕНИСЕ... НИЈЕ МАМА!
САМО САМ СЕ ШАЛИО, ТАТА!

А ЗАШТО ТИ СПРЕМАШ КУЋУ ?!
МАМА СЕ ОД-МАРА... ПА САМ ХТЕО ДА ЈЕ ИЗНЕНАДИМ!

ДОБРО СИ ТО СМИСЛИО! И ЈА ЋУ ТИ ПОМОЋИ!
ВАЖИ! АЛИ ПРВО...

ЗАР БАШ МОРАМ ТО ДА СТАВИМ?!
АХА!
ЗВРРР-ЗВРРР!

ЗДРАВО, ДЕВОЈЧИЦЕ! ЈЕ Л' ТИ МАМА КОД КУЋЕ?
ПА ТО САМ ЈА... ДЕНИС!

ПА ТИ РЕЧЕ, СИНЕ, ДА ЋЕШ МИ ПОМОЋИ!
МАМА КАЖЕ ДА ЈОЈ ЈА НАЈБОЉЕ ПОМОГНЕМ...

...КАД ОДЕМ ИЗ КУЋЕ ДА СЕ ИГРАМ!

КАРАБИН ЗА ТРОФ

Јумбо-метак којим се убијају слонови има ударну снагу од готово 1000 килограм-метара

На међународној ловачкој изложби у Диселдорфу 1954. године, коју је посетило око милион и двеста хиљада особа, нашло се тушта и тма трофеја високе дивљачи: јелена, срндаћа, медведа, дивокоза, муфлона, козорога... Док је комисија вршила процену трофеја, крзна и рогова, (процена је вршена по утврђеном обрасцу Међународног ловног савета), дотле су се посетиоци на изложби тискали да виде право мало чудо — рогове јелена са 23 парошка!

Распоред парожака био је готово невероватан: два су била потпуно окренута уназад, а предња два пара, окренут унапред, били су тупи, по свој прилици зато што је јелен своје рогове често наслањао на земљу јер су му били претешки на глави.

Јелена, чији су рогови узбудили Диселдорф, убио је Бела Шаморјај у ловишту Купусина у Бачкој.

23 000 ДОЛАРА ЗА ЈЕЛЕНА!

Није довољно бити само ловац и имати ловачку дозволу па заћи у шуму и узети на нишан првог „рогатог лепотана“ који наиђе. Ни говора! Сва висока дивљач припада ловним газдинствима и лови се са специјалном дозволом управе ловишта и то само за један одређен примерак на који дозвола гласи. Да би се добила, за одстрел срндаћа, мада њих има највише, чека се до пет година!

До одстрела и стицања трофеја ловцу на путу стоји још једна препрека — новац!? Јер ко жели да убије јелена, поред тога што има нарочиту дозволу, мора још и да плати. За трофејног јелена чак више од 10.000 америчких долара, а за најлепши примерак и 23.000 долара или близу 37 милиона старих динара! Цена лепог трофејног медведа нешто је скромнија — 6.500 долара, или више од 10 милиона старих динара! Муфлон је јевтинији — само 2.800 долара, дивокоза 800... За разлику од странаца, наши ловци плаћају одстрел у нашем новцу и по нешто нижим ценама.

Медвед или јелен нису дивља патка и јаребица и не лови их група ловаца, као што ни одстрел високе дивљачи није излет у шеваре и ритове! Тачно се зна кад се која врста дивљачи сме ловити.

Са дозволом у џепу ловац мора да се јави управи ловишта и да у пратњи чувара изађе на терен. Ловиште је дужно да му обезбеди кућицу уздигнуту на стубовима са које се дивљач чека, и то на месту где ће она сигурно проћи. Ако наиђе у групи неколико примерака исте дивљачи ловац има право да пуца само на ону коју му покаже ловочувар јер се расна дивљач чува за приплод.

Ловац и ловочувар се у лову увек спријатеље иако се дотад нису познавали. Заједно тумарају по шумама и врлетима, прате трагове, газе сметове, кисну, ослушкују, очекују... Када дође до сусрета са дивљачи ловцу заигра срце. Тада почиње надмудривање између човека и животиње јер дивљач не сме да се гађа у покрету.

ПУШКЕ ИЛИ ТОПОВИ

Висока дивљач се лови искључиво карабином, пушком са ожлебљеном цеви. Има их разних врста и различитих калибара. Ловачки карабин је у свему исти као и војни. Разлика је једино у зрну метка. Додуше, метак и једне и друге пушке има чауру, капислу, барутно пуњење и оловно зрно. Али, док код метка војног карабина цело зрно има облогу од обојеног метала која му не дозвољава да се приликом удара пљошти, код метка ловачког карабина зрно при врху нема такву облогу већ је огољено. Чим удари у тело животиње, зрно се пљошти, цепа, поврће облогу, и добија облик „петобанке“. Намена таквог зрна је да убије, за разлику од зрна метка војног карабина чији је једини циљ да се пробије кроз тело стварајући рану.

У свету се производе различити калибри ловачког карабина, а обележавају се бројевима по европском и америчком систему. По европском се исказују са два броја помножена између себе. На пример: 5,6 X 52. Први број увек означава оријентациони пречник цеви (никад прецизно измерен!), а други дужину чауре метка. По америчком систему калибар се обележава само једним бројем. Практично је немогуће исказати шта тај број означава, осим што познаваоци оружја по самом броју знају колики је пречник цеви те пушке, односно колика је дужина чауре метка за њу.

У магацин карабина стаје 3—5 метка, зависно од пуњења чауре, односно њене дебљине. Чим се испуца један метак пушка мора да се репетира повлачењем затварача уназад да би испала празна чаура а на њено место дошао цео метак из магацина.

Цев карабина има у унутрашњости поља и жлебове — канале и испупчења, и то најмање по четири, који се дуж цеви крећу у спирали.

Карабин је тешко и убојито оружје. Цев калибра средње јачине трпи приликом испаљивања метка притисак барутних гасова и до 3.600 килограма на један квадратни сантиметар своје површине, а барут у чаури у тренутку сагоревања развија топлоту и до 3.800 Целзијусових степени! Сва је срећа што то траје само делић секунде, иначе би се челични делови пушке у близини истопили.

Сусрети са медведима, јеленима и осталом дивљачи најлепше су успомене ловаца. У тим сусретима

1 **ЗАСТАВИНА ЉУБИМИЦА —** Ловачки карабин М 70 дело је конструктора из Завода Црвена застава у Крагујевцу. Израђује се са три верзије окидача: са два обарача — предњим за окидање и задњим, „шнелером“, за фину регулацију притиска прста приликом окидања, са једним обарачем али са уграђеним „шнелером“ и са једним обарачем који има две „ноге“ — два степена померања обарача. Пушке се продају упуцане, односно са фабричком провером прецизности пуцања, и са две мете: за механички и дурбински нишан који се као слика погодака прилажу уз пушку. Понос пушке је изузетно квалитетна цев и прецизност. Израђује се у разним калибрима. **Цена са два обарача:** без дурбина 2.145, са дурбином 2.910 динара.

2 **ТРОСТЕПЕНИ НИШАН —** Позната чехословачка фабрика оружја Збројовка из Брна направила је модел ловачког карабина који је по неким особинама право мало чудо у овој врсти оружја. Иако су радни механизми израђени по већ утврђеном Маузеровом систему, Чеси су га дотерали на свој начин. Прво су изменили затварач, а затим усавршили систем за окидање на тај начин што су уградили један обарач или са „шнелером“ који се не активира померањем обарача уназад, као код осталих пушака, него померањем унапред. Тек после тога пуца се повлачењем обарача уназад. Карабин има утврђена места за доње носаче дурбина који готово да и није потребан јер дурбин замењује тростепени нишан: предњи и задњи на цеви, и диоптер, мала справа за прецизно нишањење, на сандуку. Гледањем кроз диоптер избегнуто је стварање „лажне мушице“ од [illegible] приликом лова по месечини. Пушка се израђује у разним калибрима. **Цена:** 889 западнонемачких марака без царине.

3 **ДАЈЕМ АУТОМОБИЛ ЗА ПУШКУ! —** Шта све нема ловачки карабин Валтер Геман модел 66 фирме Маузер из Оберсдорфа у Западној Немачкој! Довољно је рећи да му је цена око 2.200 америчких долара без царине, колико вреди и један домаћи „фића“, па да се схвати да је у питању пушка најсавршеније израде. Необична је по много чему. Има цев исте дужине као и остале пушке, али сандук и радне механизме краће за читавих 9 сантиметара, па је за толико краћи и цео карабин. Али то није све: на модел 66 може се ставити појединачном заменом осам цеви различитог калибра захваљујући затварачу коме се чело подудара са дном чауре. Пушка је израђена као „штуц“, односно кундак је исте дужине као и цев. Радни механизми су конструисани по систему послератног западнонемачког првака у стрељаштву Валтера Гемана. Затварач се покреће задивљујућом лакоћом. Прецизност карабина је доведена до савршенства. Метални делови су изгравирани а дрвени изрезбарени.

4 **КАО РЕВОЛВЕР —** У магацин сваког ловачког карабина стаје 3—5 метака, зависно од пуњења чауре, односно њеног пречника. Меци се стављају један изнад другог, а затим сами распоређују лево и десно по ширини магацина. Међутим, фабрика Штајер из Аустрије конструисала је модел Манлихер Шенауер, модел М 72 Т, као изузетак од горњег правила. Модел има буренце у магацину, баш као прави каубојски револвер, у који се ставља један по један метак здесна налево. Пушка има још једну особеност: потпуно бешумни затварач. Израђује се у разним калибрима. Монтажа носача дурбина је извршена: купцу остаје само да их учврсти. **Цена:** 1.230 западнонемачких марака без царине.

5 **ПУТУЈТЕ НА САФАРИ —** Карабин Сауер-Ветерби није пушка него топ, не убија него разноси! Зато се и користи само у Африци за лов на слонове, носороге и друге четвороноге грдосије. Чаура метка ове пушке дебела је као прст, а њено зрно има почетну брзину од око 1.000 метара у секунди и ударну снагу од близу 500 килограма! Разуме се, да таква пушка мора да буде сигурна, па су јој њени конструктори, Американци, који је и производе, направили затварач који се забрављује са 9 жлебова, уместо два, колико иначе имају остале пушке. Пушка може да се треска и о земљу, али затварач неће искочити из лежишта! На затварачу су избушене и рупице кроз које излази вишак барутних гасова. У магацин стају три метка. Врх кундака израђен је од бивољег рога. За Европу пушку производи фирма Сауер из Западне Немачке. **Цена:** 1.230 западнонемачких марака без царине.

6 **НИШТА БЕЗ ДУРБИНА! —** За добре ловце карабин без дурбина је пола пушке. Међутим, велика је заблуда веровање да је на пушку довољно ставити дурбин па да се срнећи паприкаш већ крчка на тихој ватри! У ствари, тек кад ту корисну оптичку справу ставе на пушку, ловци схвате колико пушка „игра“ за време нишањења. Увеличавањем, односно „привлачењем“ дивљачи, дурбин истовремено „хвата“ свако подрхтавање пушке које, иначе, голим оком није могуће приметити. Зато он има своју праву вредност само кад ловац успе да смири пушку, а то је вештина која се данима учи. Гледањем кроз дурбин пуца се кад се циљ нађе у месту пресека усправне и водоравне линије на објективу. У свету се продају разне марке дурбина. Још и данас најбољи је Цајсов модел но-

ЂЕЈЕ

понекад ни карабин не помаже. Становници планинских села у околини Сребренице данима су препричавали ловачки доживљај једног немачког туристе.

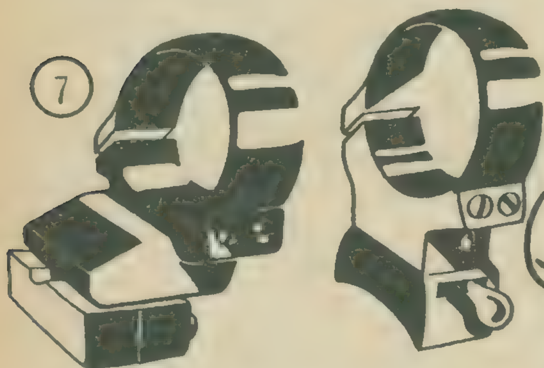
СТРАХ ЈЕ СТРАХ

Било је вече, месечина. Немац, жељан трофеја, чекао је стрпљиво у бункеру заједно са управником ловишта Јусуфом Хасићем, да се појави медвед. Шумски цар се појавио, али у друштву петоро сабраће. Немац је храбро припуцао али је успео само да рани једног медведа. Док су се остали дали у бекство, рањена звер је, кидајући зубима рану почела тако ужасно да урличе да се цела шума проламала.

Ваљајући се по земљи, медвед се све више приближао бункеру. Узалуд је управник ловишта мувао у ребра Немца, дајући му главом знак да поново пуца: Немац је почео да се тресе од страха и најзад је, сав престрављен, бацио пушку! У последњем тренутку грдосију је докрајчио управник Јусуф, који је одмах после тога отишао до убијене звери да види вредност трофеја. Позвао је Немца да изиђе из бункера, али овај за то није хтео ни да чује. Тек ујутру се охрабрио и напустио скровиште.

Карабин му није много помогао.

М. Т.

ви Длавари Д 2,5 (на слици). Цена: 870 западнонемачких марака без царине.

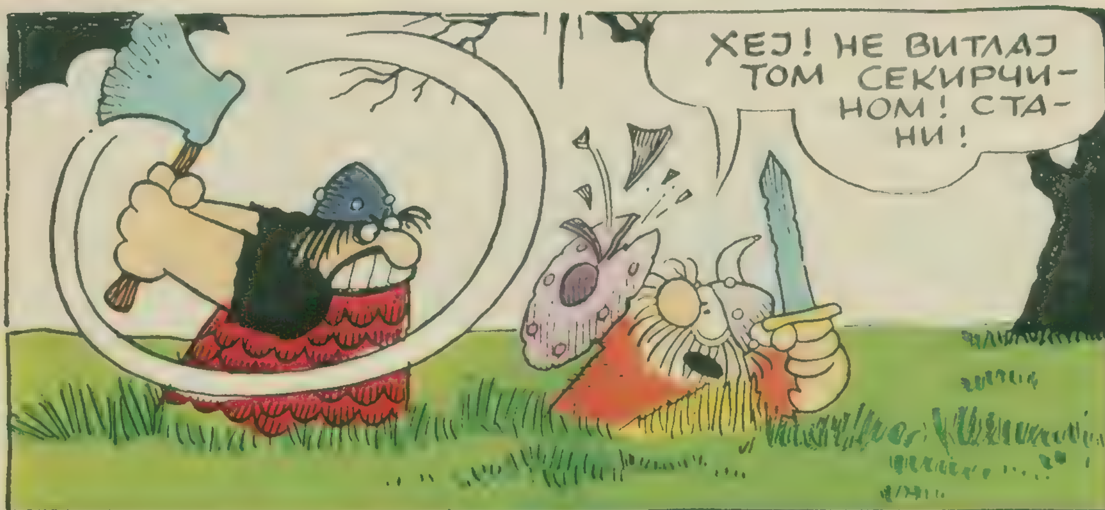
7 **НОСАЧИ** — Дурбин не може да стоји на пушци без носача који се купују одвојено, а уграђују у сервису трговачке фирме код које је пушка купљена. Уграђивање носача је сложен посао и тражи руку доброг стручњака. У Југославији носаче уграђује сервис Завода Црвена застава у Београду и само неколико приватних мајстора. Носачи нису јевтини. Ови на нашој слици коштају 108 западнонемачких марака.

8 **РАЗАРА!** — Метак за ловачки карабин разликује се од метка за војни само у зрну. Док је оловно зрно војног карабина цело обложено „кошуљицом" од обојеног метала која се не распрскава, оловно зрно ловачког карабина обложено је таквом кошуљицом делимично. Зрно је при врху без кошуљице па се приликом удара спљошти повраћући и кошуљицу. Такво зрно разара циљ! На нашој слици види се метак ловачког карабина приликом изласка из цеви и извађен из тела дивљачи после удара у њега.

ХОГАР СТРАШНИ

ЈА САМ ОРКЕСТАР!

НЕМА ВЕСЕЉА БЕЗ ХАРМОНИКЕ: НИ СВАДБЕ, НИ ВАШАРА, НИ ИСПРАЋАЈА У ВОЈСКУ.

У трећем веку пре наше ере, кад је Египтом владао Птоломеј II Филаделф, намесник Александра Великог, у Александрији је живео и радио чувени механичар и физичар Ктесибиос. Он се бавио механичким конструкцијама и изумима и једног дана је дошао на идеју да направи музички инструмент од више цеви које би стварале звук струјањем ваздуха произведеног механичким путем.

Кад је инструмент био готов, Ктесибиос је обавестио Птоломеја да је приредио за њега концерт.

— Не љутите се што ви, владар Египта, треба да дођете на концерт уместо да свирачи дођу код вас — извињавао се Ктесибиос. — Ради се о једном изненађењу и ја вас молим да дођете.

Птоломеј је волео музику па је радо прихватио овај позив. На концерту је био изненађен складом, пуноћом и обиљем тонова Ктесибиосовог тајанственог оркестра који се није видео од кулиса. После концерта позвао је свираче да изиђу пред њега како би им као награду дао по један велик златник. Ктесибиос се нашао у недоумици, али се брзо снашао:

— Величанство, свирачи ће долазити један по један — рекао је Птоломеју.

Тако се пред владарем појавило дванаест људи различито одевених, али увек са маском. Птоломеју је ово било сумњиво и кад се појавио тринаести човек, наредио је једном везиру да му скине маску с лица. Испод маске се крио — Ктесибиос!

— Каква је то подвала?! — беснео је Птоломеј.

— Моћни царе, ја сам оркестар! — одговорио је мирно Ктесибиос. — За музику коју сте слушали потребан је само један инструмент и један свирач!

Тако су настале оргуље.

ШЕНГ ЈЕ ДОШАО ИЗ КИНЕ

Оргуље су се временом усавршавале и постајале веће. По угледу на њих настала је органета, мале оргуље са десет до шеснаест цеви и једним редом дирки. Свирач их је носио окачене о раме и једном руком свирао на клавијатури а другом притискивао мех.

Од овог инструмента па до првих ручних хармоника није требало много. Али, прошло је доста времена док се оне нису појавиле — док људи нису открили принцип по коме овај инструмент ствара звукове.

Ипак, хармоника има много старије претке него што су оргуље. За добијање звукова на принципу звучања језичка који слободно титра, као код данашње хармонике, знали су неки народи још између тридесетог и двадесет и петог века пре нове ере. Слични древни инструменти поникли су на југоистоку Азије, у Лаосу, Бурми, Тибету, Кини, Јапану. Најпознатији су лаоски инструмент назван кенг и кинески шенг.

У претке данашње ручне хармонике морало се дувати да би се добио звук. Тако су кенг и шенг имали низ „свирала" повезаних међусобно у које се свирало заптивањем испуста на њима и дувањем у писак.

Податке о кинеском шенгу у Европи је донео Марко Поло описујући га у својим путописима. Али, томе се није поклањала нарочита пажња. Тек касније, 1777. године када је Француз Пјер Амио донео из кинеског града Кантона шенг, људи су почели да се занимају за овај инструмент. Неки су настојали да његов принцип вибрационох језичака искористе за музички инструмент у који се не би морало дувати.

Професор физике из Копенхагена Христијан Краценштајн и његов помоћник Јохан Киршник покушали су 1780. да усаврше шенг и претворе га у хармонику. Они су направили мале ручне оргуље у којима су звучали покретни језичци, али хармоника још није била створена.

ДОПАЛА СЕ ИНДИЈАНЦИМА

Највише успеха у усавршавању шенга и трагању за једним новим, савршеним инструментом имао је Немац Кристијан Бушман. Његов отац је био мајстор за израду музичких инструмената па се млади Кристијан упознао са свим до тада познатим музичким инструментима. Један од његових многобројних покушаја да направи нов инструмент најзад је успео 1821. године. Између две дашчице он је ставио дрвену решетку са десет отвора а поврх сваког отвора, с горње и доње стране, уградио је правоугаоне отворе са металним језичцима различите дужине који су, кад се у њих дувало, давали различите тонове. Тако је створена усна хармоника!

Овај Бушманов изум, на коме се иако је прост могу одсвирати најразноврсније композиције, с одушевљењем је прихваћен. У Бечу су даме почеле да носе усну хармонику о врату а неки истраживач у Амазонији кога су Индијанци заробили успео је да спасе живот свирајући им на овом малом инструменту!

У Бушманову радионицу усних хармоника у Хамбургу непрекидно су стизале нове поруџбине, многи чувени музичари и композитори, међу којима и познати Франц Лист, били су чести Бушманови гости.

Године 1822. Кристијан Бушман је направио ручну еолину — инструмент са кожним мехом у три дела и бакарним клапнама. Та ручна еолина није ништа друго него први прототип ручне хармонике из кога су се усавршавањем развили сви каснији типови овог инструмента. Аустријанац Дамиан 1829. године дао му је име хармоника.

Италија је постала главни произвођач ручних хармоника, а први Италијан коме је пало на памет да почне да их производи био је Паоло Сопрани, око 1863. године. Поред његових производа јављају се хармонике „Сетимо Сопрани", затим хармонике двојице италијанских сељака: Мариана Далапе и Силвија Скандали. Њихове хармонике су по квалитету стекле светску славу.

КЛАВИР НА ХОЗНТРЕГЕРИМА

У прошлом веку ручна хармоника је доживела велики напредак а и данас се ради на побољшању њеног квалитета, изгледа и облика. Руси су нарочито истрајни у томе — за њих је хармоника после балалајке прави национални инструмент. Поред акордеона, како Руси зову хармонику, они су 1907. године конструисали бајан, усавршену хармонику са три, четири или пет редова дугмета — дирки.

Озбиљан конкурент ручној хармоници била је концертина, инструмент веома сличан Бушмановој хармоници. Патентирао га је 19. јуна 1829. године Чарлс Витстон у Лондону. Овај инструмент има мех у четири дела и 24 дугмета, звук му је веома пријатан па је и данас веома популаран, нарочито у Енглеској.

Аргентински танго донео је нову варијанту хармонике која је у то доба названа „танго-хармоника". То је клавирска хармоника, за разлику од обичних хармоника, такозваних дугметара. Клавирску хармонику су њени противници подругљиво називали „клавир са нараменицама" или „клавир на хознтрегерима". Упркос томе, априла 1946. папа Пије XII је декретом дозволио да се при богослужењу у католичкој цркви уместо оргуља може употребљавати хармоника. Од тада се у Ватикану Бахова, Вивалдијева или Хендлова музика успешно изводи — на хармоници!

У новије време конструисана је електрична хармоника, али све техничке могућности овог инструмента без кога се не може замислити ниједно право весеље нису још искоришћене. Он има велику будућност.

Д. Б.

БИМ и БУМ

JOE MUSIAL

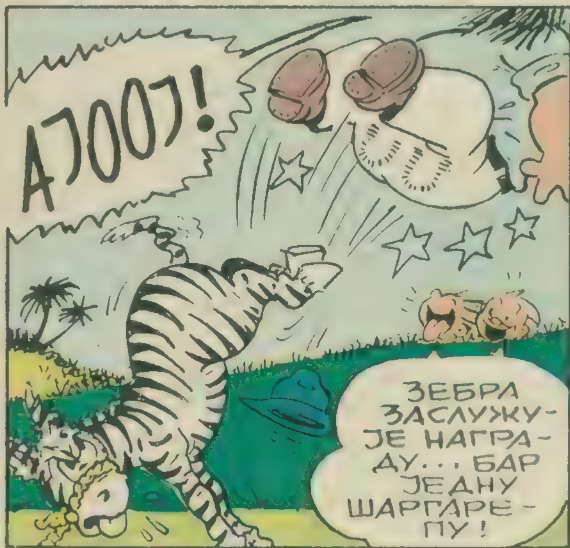

ШРАФКО

ИЗМЕЂУ АПАЧА И КОМАНЧА

према Карлу Мају

ДОШАО САМ У АМЕРИКУ ПРЕ ПЕТ ГОДИНА! РАДИО САМ НА ИЗГРАДЊИ ЖЕЛЕЗНИЧКЕ ПРУГЕ У СЕНТ ЛУИСУ! ЗАТИМ САМ ИЗВЕСНО ВРЕМЕ ПРОВЕО МЕЂУ АПАЧИМА!

И НИСУ ТИ СКИНУЛИ СКАЛП? ДРУГОМ ПРИЧАЈ ТУ ПРИЧУ!

НИЈЕДАН БЕЛАЦ КОГА СУ АПАЧИ УХВАТИЛИ НИЈЕ УСПЕО ДА ИЗВУЧЕ ЖИВУ ГЛАВУ!
АЛИ, ИСТИНА ЈЕ!

ДОСТА! ВОДИ ГА, НАРЕДНИЧЕ! ОЧИГЛЕДНО ЈЕ ШПИЈУН! СТРЕЉАЋЕМО ГА У ЗОРУ!
ГРЕШИТЕ, КАПЕТАНЕ! НЕМАЦ САМ... И НЕВИН!

ДОК ЈЕ СТАЈАО ТАКО ВЕЗАН...

...КАРЛ МИЛЕР СЕ ПРИСЕЋАО ПРОШЛИХ ДОГАЂАЈА...

„БИО ЈЕ ТО ПОЧЕТАК ЈЕДНОГ ВЕЛИКОГ ПРИЈАТЕЉСТВА..."
КУАВА, СИН ВЕЛИКОГ ПОГЛАВИЦЕ ТУАНГА, ОДСАД ЈЕ БРАТ БЛЕДОЛИКОГ!

...И ДИВАН ДОЖИВЉАЈ ЗА МИЛЕРА...
БЛЕДОЛИКИ ЈЕ САД КАО СИН ПОГЛАВИЦЕ ТУАНГА!

ПРОВЕО ЈЕ НЕКОЛИКО ГОДИНА МЕЂУ АПАЧИМА. А САДА...
САМО ДА НИСАМ ПОЖЕЛЕО ДА СЕ ВРАТИМ У СВОЈУ ЗЕМЉУ!

А КАДА ЈЕ СВАНУЛО...
ПРИПРЕМИ ОДРЕД ВОЈНИКА, НАРЕДНИЧЕ! ВРЕМЕ ЈЕ!

МИЛЕР ЈЕ САСЛУШАО СМРТНУ ПРЕСУДУ...
...И ПРЕМА ЧЛАНУ 236 ВОЈНОГ ЗАКОНА ОСУЂУЈЕ СЕ КАО ШПИЈУН НА СМРТ СТРЕЉАЊЕМ!

ОДРЕД ЈЕ СПРЕМАН, КАПЕТАНЕ!

МИЛЕР ЈЕ У СВОМ ЖИВОТУ МНОГО ПУТА БИО СУОЧЕН СА СМРЋУ И УВЕК ЈЕ УСПЕВАО ДА СЕ ИЗВУЧЕ. АЛИ САДА...
МИРНО!

НА ГОТОВС!

НИЈЕ БИЛО ВИШЕ НИКАКВЕ НАДЕ...
БАНГ!
АХ!

АКО ПУЦАШ, ГОТОВ СИ!
КУЈАВА!

СПУ...СПУСТИТЕ ПУШКЕ, МОМЦИ!

АКО САМО МРДНЕШ, ЛОШЕ ЋЕШ СЕ ПРОВЕСТИ!

СТОЈ МИРНО, КАПЕТАНЕ!

КУАВА, БРАТЕ! ДУГУЈЕМ ТИ ЖИВОТ!
ЈЕДНОМ СИ И ТИ МЕНЕ СПАСАО! ХАЈДЕ, МОРАМО ДА БЕЖИМО!

ПУЦАЈТЕ! ШТА ЧЕКАТЕ?

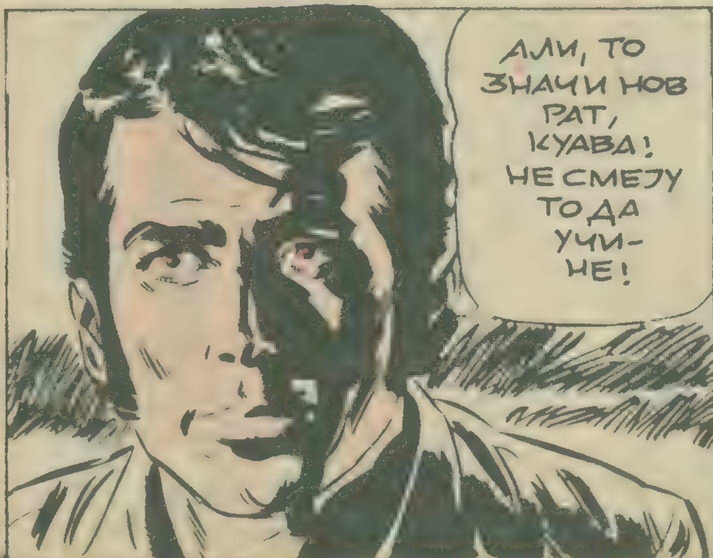
СКАЧИ У РЕКУ! ТО НАМ ЈЕ ЈЕДИНИ ИЗЛАЗ!

ПЉУС!

ПУЦАЈТЕ!
БАНГ!
БАНГ!

МАЛО КАСНИЈЕ...

ОТКУД ТИ ОВДЕ, КУАВА, ТАКО ДАЛЕКО ОД ПЛЕМЕНА!
ОТАЦ МИ ЈЕ УМРО! САДА САМ ЈА ПОГЛАВИЦА АПАЧА!

ТРАЖИМ СВОЈЕ КОМАНЧЕ КОЈИМА ЈЕ НЕКИ БЕЛАЦ ГИБСОН ПРОДАО ОРУЖЈЕ! КОМАНЧИ ЖЕЛЕ ДА ПОВРАТЕ СВОЈА СТАРА ЛОВИШТА!

АЛИ, ТО ЗНАЧИ НОВ РАТ, КУАВА! НЕ СМЕЈУ ТО ДА УЧИНЕ!

ЗАТО И ЖЕЛИМ ДА ИХ НАЂЕМ... ДА БИХ СПРЕЧИО ПРОЛИВАЊЕ КРВИ!
4

МАЛО КАСНИЈЕ ЗАСТАЛИ СУ ДА ПРЕДАХНУ...
ЗАШТО НЕ ПОЂЕШ СА МНОМ, КАРЛ? ВЕЋ СИ ЖИВЕО С НАМА, ЗНАШ НАШ ЈЕЗИК...
ХМ... У ПРАВУ СИ!

АЛИ, УЖЕЛЕО САМ СЕ СВОЈИХ! МОРАМ КУЋИ! ЗБОГОМ, КУАВА, И СРЕЋНО!

И ПРИЈАТЕЉИ СУ КРЕНУЛИ СВАК СВОЈИМ ПУТЕМ...
НЈУ ОРЛЕАНС

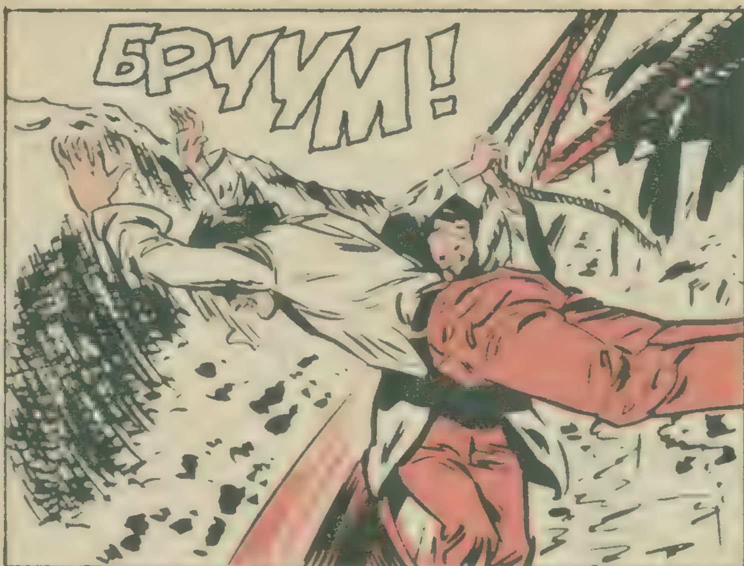

КАРЛ ЈЕ ДАНИМА ПЕШАЧИО ДА БИ СТИГАО ДО ЛУКЕ ГДЕ БИ СЕ УКРЦАО НА БРОД ЗА ЕВРОПУ...
ПРЕД ТОБОМ ЈЕ ЈОШ ДУГ ПУТ, ПРИЈАТЕЉУ!

ДА БИ ЗАРАДИО ЗА ХРАНУ УЗ ПУТ ЈЕ РАДИО НАЈГРУБЉЕ ПОСЛОВЕ...
ДОБРО, МЛАДИЋУ! ДОСТА ЈЕ!

НАЈЗАД ЈЕ СТИГАО НА ЦИЉ...
КУДА ПЛОВИТЕ, КАПЕТАНЕ!
ЗА КУБУ! А ТИ БИ, КАЖЕШ, ЗА ЕВРОПУ? ПРИМИЋУ ТЕ ДО КУБЕ...

СА КУБЕ ЋУ ЛАКШЕ СТИЋИ У ЕВРОПУ...

БРОД „САВАНА" ЈЕ УВЕЧЕ ДИГАО СИДРО А ВЕЋ ПРЕД ЗОРУ ЗАПАО У СТРАХОВИТУ БУРУ...
ТОНЕМО! СПАСАВАЈТЕ СЕ!

БРУУМ!
ДОШАО НАМ ЈЕ КРАЈ!

АЛИ КАД СЕ РАЗДАНИЛО БУРА СЕ СТИШАЛА...

ХЕЈ! ПОГЛЕДАЈ ТАМО!

ИЗГЛЕДА ДА ЈЕ ЖИВ! ПОЖУРИМО!

ПОСЛЕ НЕКОЛИКО ЧАСОВА МИЛЕР СЕ ПРОБУДИО У НЕКОЈ СКРОМНОЈ КУЋИЦИ. ПОНОВО ЈЕ БИО У АМЕРИЦИ...
ИМАО СИ СРЕЋЕ, ПРИЈАТЕЉУ!

ДВА ДАНА КАСНИЈЕ...
НИКАД НЕЋУ ЗАБОРАВИТИ ВАШУ ДОБРОТУ!
ЗБОГОМ, МЛАДИЋУ!

ЖЕЉА ДА ВИДИ СВОЈЕ ГОНИЛА ЈЕ КАРЛА СВЕ ДАЉЕ...
САМО ДА НАЂЕМ НЕКИ БРОД...

ТАКО ЈЕ СТИГАО У ЊУЈОРК...
ЗА ЕВРОПУ, КАЖЕШ? ХМ! ЗНАШ ЛИ ТИ, МЛАДИЋУ, КОЛИКО КОШТА ТАЈ ПУТ?
ПА... РАДИЋУ НЕШТО!

МОЈ САВЕТ ТИ ЈЕ ДА НА КОПНУ НАЂЕШ НЕКИ ПОСАО И ДА ЗАРАДИШ НОВАЦ ЗА ПУТ!

СВИЂАШ МИ СЕ, МОМЧЕ, И ЗАТО ЋУ ТЕ ПРЕПОРУЧИТИ ЈЕДНОМ ПРИЈАТЕЉУ! ОН ЋЕ ТИ СИГУРНО НАЋИ ПОСАО!
ХВАЛА ВАМ!

ТАКО СЕ МИЛЕР НАШАО ПРЕД ЈЕДНОМ ВЕЛИКОМ ЗГРАДОМ...
МИНИСТАРСТВО ЗА ИНДИЈАНСКА ПИТАЊА

С ПРЕПОРУКОМ СТАРОГ КАПЕТАНА...
ЗА ПОСАО КОЈИ МОЖЕМО ДА ПОНУДИМО ПОТРЕБНО ЈЕ ЗНАЊЕ ЈЕЗИКА КОМАНЧА!
ЈА ЗНАМЊИХОВ ЈЕЗИК, КАПЕТАНЕ!

ХЕЈ! НАЈЗАД СМО НАШЛИ ПРАВОГ ЧОВЕКА!

НАШАО ЈЕ ПОСАО ПРЕ НО ШТО СЕ НАДАО...
ПРИМЉЕНИ СТЕ, МЛАДИЋУ!

ФОРМАЛНОСТИ СУ БРЗО ОБАВЉЕНЕ...
САДА СТЕ ВЛАДИН ПРЕДСТАВНИК ЗА ПИТАЊА ИНДИЈАНАЦА! НАДАМ СЕ ДА ЋЕТЕ ВАЉАНО ИСПУЊАВАТИ СВОЈУ ДУЖНОСТ!
СВАКАКО! ПОГОТОВУ САДА КАДА СУ КОМАНЧИ НАОРУЖАНИ И ПРЕТЕ РАТОМ...

ОТКУД ЗНАТЕ?
НЕДАВНО САМ СРЕО ПОГЛАВИЦУ АПАЧА КОЈИ МИ ЈЕ ПРИЈАТЕЉ! ОН МИ ЈЕ КАЗАО!

УТОЛИКО БОЉЕ! ВАШ ЗАДАТАК ЈЕ ДА ПРОНАЂЕТЕ ЧОВЕКА КОЈИ ИМ ПРОДАЈЕ ОРУЖЈЕ!

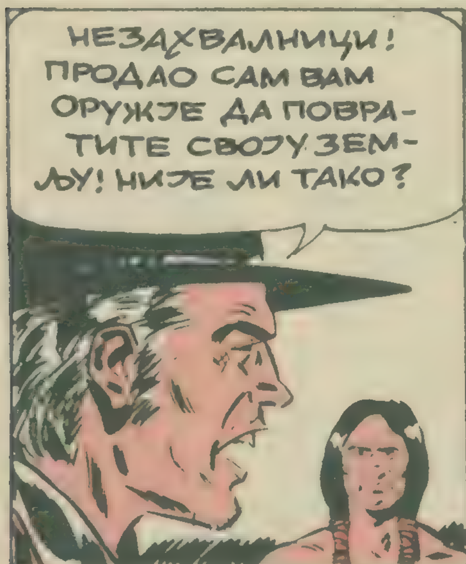
ПРЕ НО ШТО ЋЕ ПОЋИ НА ПОВЕРЕНИ ЗАДАТАК...
СВРАТИЋУ НА ЈЕДНУ ЧАШИЦУ!

У КРЧМИ ЈЕ УПОЗНАО НЕКОГ ПИТЕРА БЛЕЈТОНА...
КАЖЕШ ДА СИ КРЕНУО ЗА ДАКОТУ! ОПАСНО ЈЕ ТАМО... ИНДИЈАНЦИ СЕ БУНЕ!
ЗАТО И ИДЕМ! ШАЉЕ МЕ ВЛАДА ДА УСПОСТАВИМ РЕД!
НЕ БИХ ЈА ИШАО ТАМО НИ ЗАШТА НА СВЕТУ, ПРИЈАТЕЉУ!
АЛИ, КАД СУ НАПУСТИЛИ КРЧМУ...
ХЕЈ! МОГЛИ БИСМО ЗАЈЕДНО!
СУТРАДАН СУ ЗАЈЕДНО КРЕНУЛИ НА ОПАСАН ПУТ ПУН НЕИЗВЕСНОСТИ...
АЛИ, ОПАСНОСТ ЈЕ БИЛА МНОГО БЛИЖА НО ШТО СУ ПРЕТПОСТАВЉАЛИ...
ЈОШ МАЛО ПА ЋЕМО СТИЋИ У ВОТСОН СИТИ... ДАЉЕ ЋЕМО ПОШТАНСКИМ КОЧИЈАМА!
БРУУМ!
ПРОПАЛИ СМО!
ТО ЈЕ ГИБСОНОВО ДЕЛО!
СМИРИТЕ СЕ! ПОЛАКО ЋЕМО СЕ ВРАТИТИ... ДОК СЕ ЧИТАВ МОСТ НИЈЕ СРУШИО!
И ТАКО...
ОПРЕЗНО! САМО ПОЛАКО!

ГЛУПАНИ! НИСТЕ УСПЕЛИ... А ИМАЛИ СТЕ ДОВОЉНО ВРЕМЕНА!

ПЛАЋЕНИ СТЕ ДА ИЗВРШАВАТЕ МОЈА НАРЕЂЕЊА! ГИБСОН НЕ ОПРАШТА ГРЕШКЕ!

ХАЈДЕ, ПОЛАЗИТЕ! ИМА ЛИ КОГА КО НЕЋЕ?

НЕЗАХВАЛНИЦИ! ПРОДАО САМ ВАМ ОРУЖЈЕ ДА ПОВРАТИТЕ СВОЈУ ЗЕМЉУ! НИЈЕ ЛИ ТАКО?

ХМ! СУВИШЕ ЈЕ ОПАСНО! КОМАНЧИ НЕ ЖЕЛЕ РАТ НИ ПРОТИВ БЕЛАЦА НИ ПРОТИВ БРАЋЕ АПАЧА!
ТАКО? А АПАЧИ СУ ВАМ ОТЕЛИ ЗЕМЉУ!

ПОГАН ЈЕЗИК ИМАШ, ГИБСОНЕ! АПАЧИ НИКАД НИСУ ОТИМАЛИ ЗЕМЉУ КОМАНЧИМА!
КУАВА!

НИ КОМАНЧИ... А НИ МИ НЕ ЖЕЛИМО РАТ!
КАКО СЕ УСУЂУЈЕШ?

И ЗАПАМТИ, ГИБСОНЕ! ВЕЋИНА КОМАНЧА ЈЕ ПРОТИВ ТЕБЕ!
УМУКНИ ИЛИ ЋУ...

АААХ!

ЧУЈЕМ НЕКУ ГРАЈУ!

ЗА МНОМ, ПИТЕРЕ! ОСТАЛИ НЕКА НАС ОВДЕ ЧЕКАЈУ!

БРАЋО, ТРЕБА ЗАЈЕДНО ДА ОДЛУЧИМО! ИЛИ ЋЕМО ОТЕРАТИ ОНЕ КОЈИ СЕ БОГАТЕ НА НАШ РАЧУН ИЛИ ЋЕМО ПОЋИ У НОВИ РАТ!

УЋУТКАЋУ ЈА ТЕБЕ... ЗАУВЕК!

НЕЋЕШ МИ СТАЈАТИ НА ПУТУ!

КУАВА ЈЕ У ПРАВУ! ГИБСОН ЋЕ НАС УВУЋИ У РАТ!
НЕ! ОН НАС ВОДИ У ПОБЕДУ! НЕЋЕ ВИШЕ БИТИ ГЛАДОВАЊА! КУАВА МОРА ДА УМРЕ!

АЛИ У ТОМ ТРЕНУТКУ...
ААХ!

СТАНИТЕ КУКАВИЦЕ!
ВОЈНИЦИ!

НЕ ЗАБОРАВИ КУАВА! СЛЕДЕЋИ ПУТ ТЕ НЕЋЕ СПАСТИ ВОЈНИЦИ!

НИСМО МИ ВОЈНИЦИ, ГИБСОНЕ!
КАРЛ! БРАТЕ!

СУСРЕТ ЈЕ БИО СРДАЧАН...
ПО ДРУГИ ПУТ СИ МИ СПАСАО ЖИВОТ, КАРЛ!
БРАЋА СМО, КУАВА!

Пријатељи су укратко испричали један другом шта се догодило...
...и влада те је послала да пронађеш Гибсона?
И успоставим мир, Кувава!

Помоћи ћу ти колико могу, брате!

Откако смо се последњи пут видели настојао сам да уразумим команче и одвојим их од Гибсона! Нисам много постигао!

Успећемо, Кувава! Стари Питер Блејтон добро познаје ове крајеве! Помоћи ће нам!
Свакако! Рачунајте на мене!

Ускоро су се сви придружили путницима из воза...
Пешице ћемо до Вотсон Ситија а даље поштанским кочијама!

Карл, понекад мислим да никад неће доћи до мира...
Шта то говориш, Кувава?

Опрости, пријатељу, али тако је! Бледолики мрзе све људе чија кожа има другачију боју! Бојим се да је ово почетак рата...

Зашто тако говориш?
Бледолики не мрзе само нас Индијанце! Јуче док сам пролазио кроз Вотсон...

"...видео сам црнце како беже из града. Зауставио сам једног..."
Зар не знаш да је створено удружење „Кју Клукс Клан" чији је циљ да униште све црнце!

Али, то су само покушаји једне мањине, Кувава! Пожуримо! Треба што пре да стигнемо у Вотсон...
11

ПОШТО СУ СТИГЛИ У ГРАД...
ГДЕ МОЖЕМО ДА КУПИМО ТРИ ДОБРА КОЊА?
ЗА КОГА? АКО СУ ЗА ТЕБЕ И ОВОГ СТАРЦА... ЛАКО ЋЕШ ИХ НАЋИ! АЛИ ЗА ОВОГ ЦРВЕНОКОЖЦА... НЕ!

И ОН ЋЕ ГА ДОБИТИ! ЈАСНО? ГОВОРИ ГДЕ ИХ МОЖЕМО ДОБИТИ?

КОД КОВАЧА ХОПКИНСА!

ХАЈДЕМО, МОМЦИ! КУПИЋЕМО КОЊЕ ПА У ЗОРУ КРЕЋЕМО У ПОТЕРУ ЗА ГИБСОНОМ!

ХЕЈ! ИМА ЛИ КОГА?

ИЗГЛЕДА ДА НЕМА НИКОГ!
ТАМО, У ДНУ, ПРОБИЈА СЕ НЕКА СВЕТЛОСТ!

ПАЗИ, КАРЛ! НЕ ДОПАДА МИ СЕ ОВО МЕСТО!

ХЕЈ!

КЈУКЛУКСКЛАН!

НОЋАС ЋЕМО ИЗВЕСТИ НАШУ АКЦИЈУ... ОБРАЧУНАЋЕМО СЕ СА СВИМ ЦРЊАМА КОЈИ НАС НИСУ ПОСЛУШАЛИ И НАПУСТИЛИ ГРАД!

ШТА САМ ТИ ГОВОРИО, КАРЛ?
УЖАС! ЗАР ДА ПОБИЈУ СВЕ КОЈИ НИСУ БЕЛЦИ!
ЧЕКАЈТЕ! ИМАМ ИДЕЈУ!

И...
КО... КО СТЕ ВИ? ШТА ХОЋЕТЕ?

КУКЛУКСКЛАНОВЦИ СУ БИЛИ ИЗНЕНАЂЕНИ...
ПОЖУРИ, КУАВА! ВЕЖИ ИХ... ДВА ПО ДВА!
ОВО ЋЕТЕ СКУПО ПЛАТИТИ!

УБРЗО...
А САДА ЋЕМО ДА ОСТВАРИМО МОЈ ПЛАН!

САМО БРЗО!

НАТЕРАЋЕМО ОВЦЕ У БЕГ... ЊИХОВО БЛЕЈАЊЕ ПРОБУДИЋЕ ОВЧАРЕ!

ОВЦЕ! ПОКРАЛИ СУ НАМ ОВЦЕ!
СТРАШНО!

КАРЛ И ЊЕГОВИ ПРИЈАТЕЉИ НАМЕРНО СУ СЕ ПОКАЗАЛИ ПРОБУЂЕНИМ ОВЧАРИМА...
ПА ТО СУ ОНИ ЉУДИ С КАПУЉАЧАМА!

...И УБРЗО.
ЛОПОВИ!
ЗА ЊИМА!
А ЗАТО ОНИ КРИЈУ СВОЈА ЛИЦА!

БРЗО... СКИНИМО КАПУЉАЧЕ И БЕЖИМО!

КАДА СУ ГНЕВНИ ОВЧАРИ СТИГЛИ ДО КОВАЧНИЦА, КАРЛ И ЊЕГОВИ ПРИЈАТЕЉИ ВЕЋ СУ УМАКЛИ...
СВА СРЕЋА ШТО ПОСТОЈИ ОВАЈ ПРОЗОР ИЗ ДВОРИШТА!

А... ТУ СТЕ, ЛОПУЖЕ!
ОХ, НЕ!
НЕ ШТЕДИ ИХ!
КАКВА НОЋ!
ТРЕБИ ДВОСТРУКА ПОРЦИЈА... КАО ВОЂИ!
ЈАО!
ЗОВИТЕ ШЕРИФА!
МИ СМО НЕВИНИ... ДА ВАМ ОБЈАСНИМО!

ЛОШЕ ЋЕ СЕ ПРОВЕСТИ ОНА „ГОСПОДА"! ОВЧАРИ СУ НЕМИЛОСРДНИ ПРЕМА КРАДЉИВЦИМА!
ХА! ХА! НИКО ИМ НЕЋЕ ВЕРОВАТИ!

КЈУ КЛУКС КЛАН ЈЕ ЗАУВЕК ИЗГУБИО УГЛЕД У ВОТСОНУ!

ШТА САД НАМЕРАВАШ, КАРЛ!
ДА ШТО ПРЕ СТИГНЕМО ДО НАСЕЉА КОМАНЧА... ЈЕДИНО НАМ ОНИ МОГУ РЕЋИ ГДЕ ЈЕ ГИБСОН СА СВОЈИМ ЉУДИМА!

ЗА ТО ВРЕМЕ...
ТРИ ЧОВЕКА ЈАШУ ПРЕМА СЕЛУ! ЈЕДАН ОД ЊИХ НИЈЕ БЕЛАЦ...
ТРЕБА ОДМАХ ДА ОБАВЕСТИМ ГИБСОНА!

ТИ ОСТАНИ ОВДЕ... ДА МОТРИШ!

... ТРОЈИЦА КОЊАНИКА... ЈЕДАН ОД ЊИХ ЈЕ ИНДИЈАНАЦ!
ТО ЈЕ КУАВА, ПОГЛАВИЦА АПАЧА!

ПОЂИ ПРЕКИМ ПУТЕМ ДО СЕЛА И УБЕДИ КОМАНЧЕ ДА ДОЛАЗИ НЕПРИЈАТЕЉ!

У МЕЂУВРЕМЕНУ...
ЗАШТО СИ СТАО, КАРЛ!
ИЗГЛЕДА ДА СМО ПОГРЕШИЛИ ПУТ...

КУАВА КАЖЕ ДА ЈЕ ТО НАЈКРАЋИ ПУТ ДО КОМАНЧА!
ДА... САМО СВЕ МИ СЕ ЧИНИ ДА ЋЕМО ПРВО СРЕСТИ ГИБСОНА!

АЛИ... ЈЕДИНО КОМАНЧИ ЗНАЈУ ГДЕ ЈЕ ОН!
ХМ... НИСАМ У ТО БАШ САСВИМ СИГУРАН!

ПОГЛЕДАЈТЕ! ТРАГОВИ **ПОТКОВИЦА**... А КОМАНЧИ НЕ ПОТКИВАЈУ КОЊЕ!

МИСЛИШ ДА ЈЕ ГИБСОН У БЛИЗИНИ?
СИГУРАН САМ У ТО!

У МЕЂУВРЕМЕНУ ГИБСОНОВ ЧОВЕК ЈЕ СТИГАО У НАСЕЉЕ КОМАНЧА...
...ОНИ ЖЕЛЕ ДА ВАС УНИШТЕ... ДА ВАС УМОРЕ ГЛАЂУ! НЕ ТРЕБА ИМ ВЕРОВАТИ!

У ГИБСОНОВОМ СКРОВИШТУ...
КАКВА ЋЕ ЗАРАДА БИТИ, ГАЗДА?
КАДА БИ МИ СВИ ЦРВЕНОКОШЦИ ПОВЕРОВАЛИ... **ОГРОМНА!**

АЛИ, ВИШЕ ОД ПОЛОВИНЕ КОМАНЧА НЕ ЖЕЛИ РАТ... НЕ ВЕРУЈУ У ПОБЕДУ!

КАДА БИ САМО ЈЕДНОМ ПОБЕДИЛИ БЕЛЕ, ОХРАБРИЛИ БИ СЕ И ТАДА БИХ **ПРОДАО** СВЕ ОРУЖЈЕ! НАВЕШЋУ ИХ ДА ОСВОЈЕ ПАРКИНСОНОВО ИМАЊЕ...

АЛИ, НИЈЕ СВЕ ИШЛО КАКО ЈЕ ГИБСОН ЗАМИСЛИО...
РЕКАО САМ ВАМ ДА ЈЕ НЕКО У БЛИЗИНИ!
ДА! НЕКИ КОЊАНИК!
ЕНО ГА!

САКРИЈМО СЕ! БРЗО!

КАКО БАРАТАШ ЛАСОМ, ПИТЕР ?
ПА... НИСАМ БАШ НАЈГОРИ У ТОМЕ!

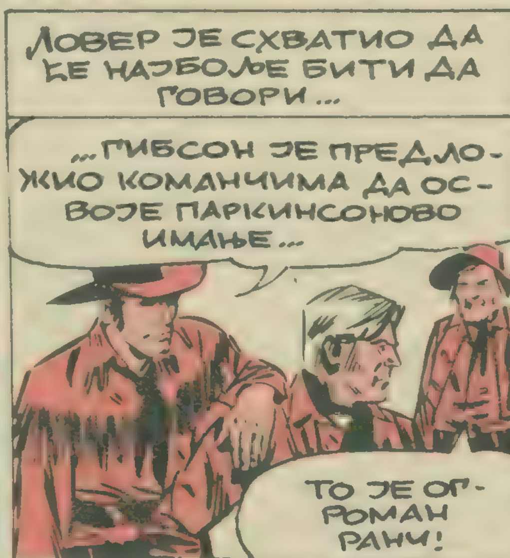

ЗАУСТАВИЋУ ГА ПИШТОЉЕМ АКО ГА НЕ СТИГНЕ ЛАСО!

АЛИ, СТАРАЦ НИЈЕ ПРОМАШИО...
ААХ!

НЕ МРДАЈ!

СИГУРНО ИМАШ ШТА ДА НАМ ИСПРИЧАШ! САМО БРЗО... ГДЕ ЈЕ ГИБСОН!
НЕ... НЕ ЗНАМ! ЈА САМ ОБИЧАН ОВЧАР ИЗ ВОТСОНА...

ЛАЖЕШ! РАДИШ ЗА ГИБСОНА!
ГОВОРИ! БРОЈИМ ДО ТРИ! ЈЕДАН...

ЛОВЕР ЈЕ СХВАТИО ДА ЋЕ НАЈБОЉЕ БИТИ ДА ГОВОРИ...
...ГИБСОН ЈЕ ПРЕДЛОЖИО КОМАНЧИМА ДА ОСВОЈЕ ПАРКИНСОНОВО ИМАЊЕ...
ТО ЈЕ ОГРОМАН РАНЧ!

ОСТАНИ ОВДЕ! КАСНИЈЕ ЋЕМО СЕ ПОЗАБАВИТИ ТОБОМ!

ШТА НАМЕРАВАШ, КАРЛ?
УПОЗОРИЋЕМО ПАРКИНСОНА... ДОК ЈОШ НИЈЕ КАСНО!

У ИСТО ВРЕМЕ...
НИСУ ОТИШЛИ У НАСЕЉЕ КОМАНЧА! СИГУРНО СУ СЕ ВРАТИЛИ!
ОСЕДЛАЈ МИ КОЊА, МАРФИ! ОДНЕЋУ КОМАНЧИМА ОРУЖЈЕ! НОЋАС НАПАДАМО РАНЧ!

ГДЕ ЈЕ ПАРКИНСОНОВО ИМАЊЕ?
ПОЂИТЕ ЗА МНОМ!

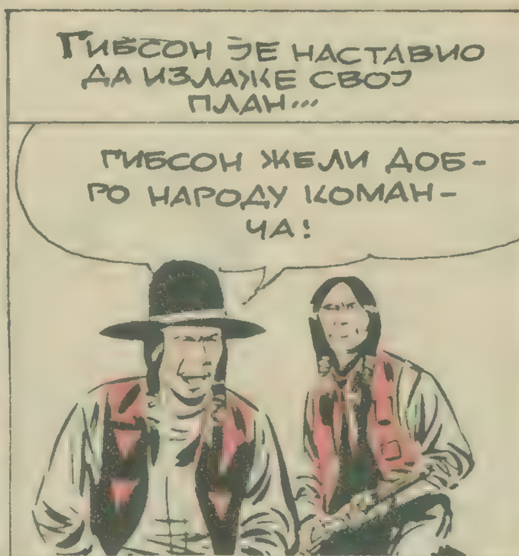

КАСНИЈЕ...
КАКВА ЈЕ ТО ИЗМИШЉОТИНА? ОВДЕ НЕМА РАТОБОРНИХ ИНДИЈАНАЦА!

САДА ИХ ИМА, ПАРКИНСОНЕ! ГИБСОН ИХ ЈЕ СНАБДЕО ОРУЖЈЕМ И ВОДИ ИХ У НАПАД!
КО СИ ТИ, МЛАДИЋУ?

ВЛАДИН ПРЕДСТАВНИК ЗА ПИТАЊА ИНДИЈАНАЦА!
ХММ...

ИЗГЛЕДА ДА ЋЕМО НОЋАС ИМАТИ НЕЗВАНЕ ГОСТЕ, ДОРОТИ! ОВО ЈЕ МОЈА УНУКА, МИЛЕРУ!
ШТА СЕ ТО ДОГАЂА, ДЕДА?

ЗА ТО ВРЕМЕ У НАСЕЉУ КОМАНЧА...
ЗАР ДА ПРОПУСТИТЕ ПРИЛИКУ ДА ПОВРАТИТЕ СВОЈУ ЗЕМЉУ?

ГИБСОН ЈЕ НАСТАВИО ДА ИЗЛАЖЕ СВОЈ ПЛАН...
ГИБСОН ЖЕЛИ ДОБРО НАРОДУ КОМАНЧА!

ЈУХУУУУУ!

ЈУРИШ!

НА ПАРКИНСОНОВОМ ИМАЊУ...
МОЈИ МОМЦИ СУ ХРАБРИ! ПОКАЗАЋЕМО МИ ТОМ ГИБСОНУ!
ТРЕНУТАК САМО! ЊИХ ИМА МНОГО И ДОБРО СУ НАОРУЖАНИ!

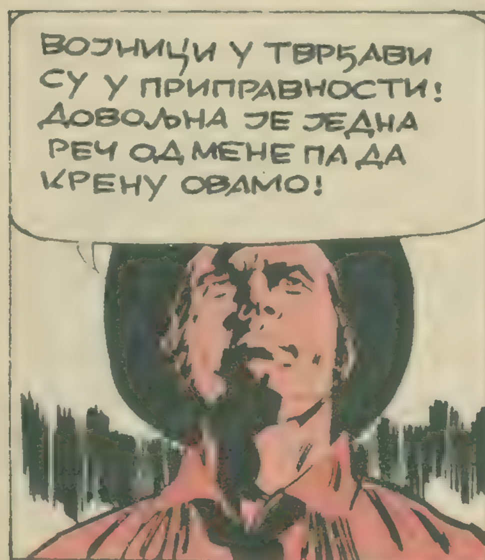

БИЋЕ БОЉЕ ДА ПРЕГОВАРАМО С КОМАНЧИМА!

ИЗГЛЕДА ДА ПЕРКИНСОН НЕЋУ МОЋИ ДА СПРЕЧИМ. БИЋЕ РАТА ПРИЈАТЕЉУ!

ДО ВРАГА! МИЛЕР ЈЕ СТИГАО ПРЕ НАС! ПОКВАРИЋЕ НАМ ПОСАО!

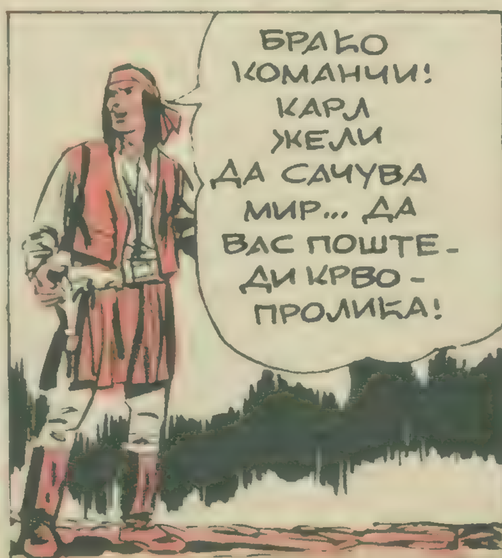

СЛУШАЈТЕ МЕ ДОБРО, КОМАНЧИ! КУАВА МИ ЈЕ СВЕДОК ДА ГОВОРИМ ИСТИНУ!

ВОЈНИЦИ У ТВРЂАВИ СУ У ПРИПРАВНОСТИ! ДОВОЉНА ЈЕ ЈЕДНА РЕЧ ОД МЕНЕ ПА ДА КРЕНУ ОВАМО!

ПРВИ ПУТ САМ СЛАГАО, КУАВА! АЛИ, МОРАО САМ... МИРА РАДИ!
РАЗУМЕМ ТЕ, БРАТЕ!

ЛАЖЕ! НИЈЕ ИМАО ВРЕМЕНА ДА ОБАВЕСТИ ВОЈСКУ! ЈУРИШ, РАТНИЦИ!

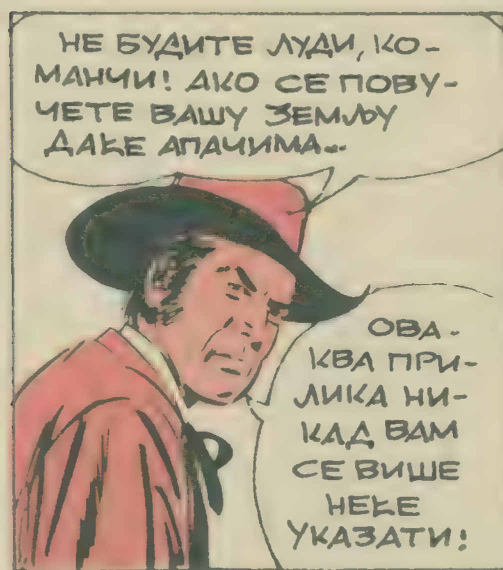

НЕ СЛУШАЈТЕ ГИБСОНА! ОН ЖЕЛИ САМО ДА СЕ ОБОГАТИ НА ВАШ РАЧУН!

БРАЋО КОМАНЧИ! КАРЛ ЖЕЛИ ДА САЧУВА МИР... ДА ВАС ПОШТЕДИ КРВОПРОЛИЋА!

КОМАНЧИ СУ ПАЖЉИВО СЛУШАЛИ КУАВИНЕ РЕЧИ...
КУАВА ЖЕЛИ ДОБРО САМО СВОЈИМ АПАЧИМА! НЕ СЛУШАЈТЕ ГА!

КОМАНЧИ НЕ ЖЕЛЕ РАТ С ВОЈНИЦИМА! АКО СЕ ПОВУЧЕМО...?
ОДМАХ ЋУ ПОСЛАТИ ПОРУКУ И ВОЈНИЦИ НЕЋЕ НАПУШТАТИ ТВРЂАВУ! ДАЈЕМ ВАМ РЕЧ!

АЛИ, ПОТПУНО НЕОЧЕКИВАНО...
ТАМО ЈЕ ПАРКИНСОНОВО ИМАЊЕ! ХОЋЕМО ЛИ ПРОЋИ ПОРЕД ЊЕГА?
ХМ... КАД СМО ВЕЋ КРЕНУЛИ У ИЗВИЂАЊЕ... СВРАТИЋЕМО ДО ТОГ РАНЧА!

НЕ БУДИТЕ ЛУДИ, КОМАНЧИ! АКО СЕ ПОВУЧЕТЕ ВАШУ ЗЕМЉУ ДАЋЕ АПАЧИМА...
ОВАКВА ПРИЛИКА НИКАД ВАМ СЕ ВИШЕ НЕЋЕ УКАЗАТИ!

АЛИ, ПОГЛАВИЦА КОМАНЧА НИЈЕ ХТЕО ДА ПОСЛУША ГИБСОНА...
КОМАНЧИ НЕ ЖЕЛЕ РАТ... ПОВУЋИ ЋЕМО СЕ!

АЛИ...
ОДАВНО НИСМО БИЛИ НА ПАРКИНСОНОВОМ РАНЧУ!

ВОЈНИЦИ! А МЛАДИЋ ИМ ЈЕ РЕКАО ДА НЕМАЈУ ЧЕГА ДА СЕ БОЈЕ АКО СЕ ПОВУКУ!
КАКВА НЕСРЕЋА!

ЈЕДИНО СЕ ГИБСОН ОБРАДОВАО ПОЈАВИ ВОЈНИКА...
ХЕЈ, ПОГЛЕДАЈ! ВОЈНИЦИ!
НЕ!

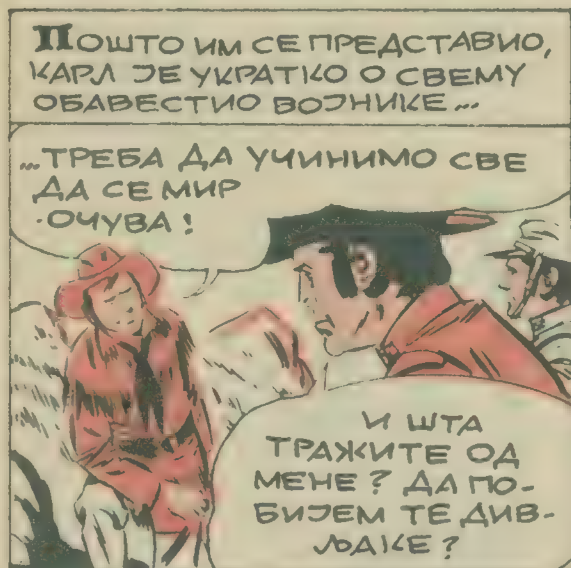

ГОВОРИО САМ ВАМ ДА МИЛЕР ЛАЖЕ! ТО ЈЕ БИЛА САМО ЗАМКА!
СПРЕМИТЕ СЕ ЗА БОРБУ!

НЕ... СТАНИТЕ! НИСАМ ВАС ЛАГАО!
ЧЕКАЈТЕ!

НИШТА ИХ ВИШЕ НЕ МОЖЕ ЗАУСТАВИТИ, КУАВА!

НАПРЕД! ДОЧЕКАЋЕМО ИХ НА УЗВИШИЦИ!

ШТА ЋЕШ САД, КАРЛ?
ОБЈАСНИЋУ ВОЈНИЦИМА ШТА СЕ ДОГОДИЛО!

ПОШТО ИМ СЕ ПРЕДСТАВИО, КАРЛ ЈЕ УКРАТКО О СВЕМУ ОБАВЕСТИО ВОЈНИКЕ...
...ТРЕБА ДА УЧИНИМО СВЕ ДА СЕ МИР ОЧУВА!
И ШТА ТРАЖИТЕ ОД МЕНЕ? ДА ПОБИЈЕМ ТЕ ДИВЉАКЕ?

НЕ, НИКАКО! МИ НЕ СМЕМО ПРВИ ДА ПРОЛИЈЕМО КРВ!
У РЕДУ! А АКО ОНИ ПРВИ ПОЧНУ НИКО ИХ НЕЋЕ ЗАУСТАВИТИ!

НАПРЕД! ШТА ЧЕКАТЕ? ПОБЕДА ЋЕ НАМ ДОНЕТИ НОВА ЛОВИШТА!

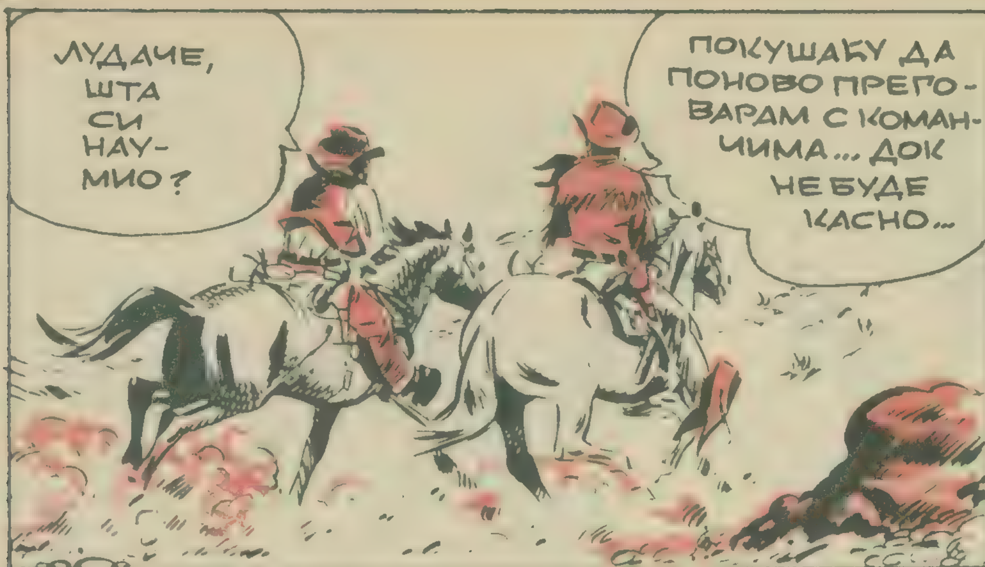

ПРИЧЕКАЈТЕ, ПОРУЧНИЧЕ! ОДМАХ ЋУ ЈА...
КУДА ЋЕТЕ?

НЕ, КАРЛЕ! НЕ ИДИ... КАСНО ЈЕ!

ИДЕМО И МИ ЗА ЊИМ, КУДАВА!

НАЈЗАД СМО УСПЕЛИ, МАРФИ! ПРОДАЋЕМО СВЕ НАШЕ ПУШКЕ! КАД КРВ ПОТЕЧЕ... СКОРО НЕЋЕ СТАТИ! ХА! ХА!

ЧУВАЈ СЕ, КАРЛ!
ПРИЋИ ЋЕМО ИМ С ЛЕЂА!

ЛУДАЧЕ, ШТА СИ НАУМИО?
ПОКУШАЋУ ДА ПОНОВО ПРЕГОВАРАМ С КОМАНЧИМА... ДОК НЕ БУДЕ КАСНО...

...И ПРЕ НО ШТО ПОЧНЕ РАТ КОЈИ ЋЕ ЗАХВАТИТИ СВА ИНДИЈАНСКА ПЛЕМЕНА!

ШТО НЕ ПОЧНЕТЕ ДА ПУЦАТЕ! НА НИШАНУ СУ ВАМ!

ТИ СИ МЕНИ НА НИШАНУ, ГИБСОНЕ! БАЦИ ПИШТОЉ!
ШТА?

МИЛЕР ВАС НИЈЕ ЛАГАО, БРАКО! ДОШАО ЈЕ ДА ВАМ ПОМОГНЕ И ОСЛОБОДИ ВАС ГИБСОНА!

ЧУЈЕШ ЛИ? ПРЕДАЈ СЕ!

АЛИ...

САМО АКО МРДНЕТЕ, УБИЋУ ПОГЛАВИЦУ КОМАНЧА!

ХА! ХА! ХА! СВЕ СТЕ УЧИНИЛИ ДА СПРЕЧИТЕ РАТ... АЛИ НИСТЕ УСПЕЛИ!

У ТОМ ТРЕНУТКУ...
ААХ!

БЛЕДОЛИКИ ЈЕ У ПРАВУ... ШТА ЋЕ НАМ ОРУЖЈЕ КОЈЕ ЋЕ НАС САМО УНИШТИТИ!

ГИБСОН ЖЕЛИ ДА СЕ ОБОГАТИ ПРОДАЈУЋИ НАМ ПУШКЕ!

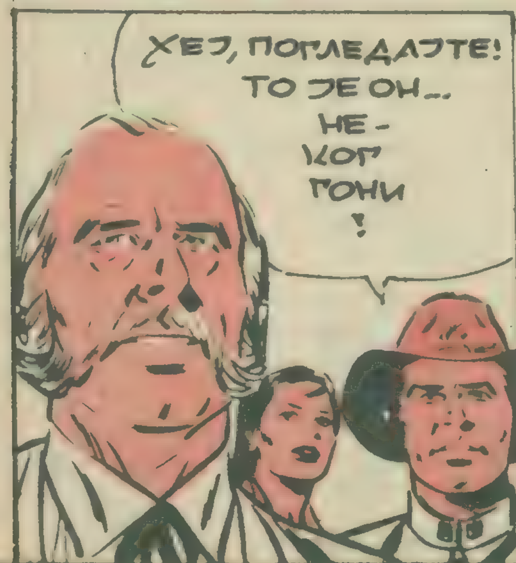

ААХ!
ЕВО ТИ!

СТАНИ, ГИБСОНЕ, ИЛИ ПУЦАМ!

ПАЗИ НА МАРФИЈА, ПИТЕР!

НЕ МРДАЈ... ИНАЧЕ ЋУ ПУЦАТИ!
ИДЕМ С КАРЛОМ! ГИБСОН ЈЕ ОПАСАН!

ЗА ТО ВРЕМЕ НА РАНЧУ...
ХМ! ИЗГЛЕДА ДА ЈЕ ОНАЈ УПОРНИ МИЛЕР УБЕДИО ИНДИЈАНЦЕ ДА НЕ ПУЦАЈУ!
ГОРЕ СЕ НЕШТО ЧУДНО ДОГАЂА!

ХЕЈ, ПОГЛЕДАЈТЕ! ТО ЈЕ ОН... НЕКОГ ГОНИ!

БАНГ!
22

АХ!

КАРЛ!

НИЈЕ МИ НИШТА, КУАВА! ПОЂИ ЗА ЊИМ... НЕ СМЕ НАМ УМАЋИ!

САМО МЕ ЈЕ ОКРЗНУО!

АЛИ, ГИБСОН СЕ НИЈЕ ПРЕДАВАО...
УДЕСИЋУ ЈА ОБОЈИЦУ!

НАЧИНИО ЈЕ ШИРОК ЛУК И ПРИКРАО СЕ КАРЛУ...
ПРВО ОВОГ...

АХ!
ОВО НИСИ ОЧЕКИВАО?

УПРОПАСТИО СИ МИ ПОСЛО... ЗБОГ НЕКИХ ТАМО ИНДИЈАНАЦА! УБИЋУ ТЕ...

АЛИ...
АААЈ!
23

КУАВА, ЛУКАВИ ЛИШКЕ!
ПОСУМЊАО САМ ДА СЕ ВРАТИО ЧИМ САМ ГА ИЗГУБИО ИЗ ВИДА! ВРАТИО САМ СЕ И ЈА!

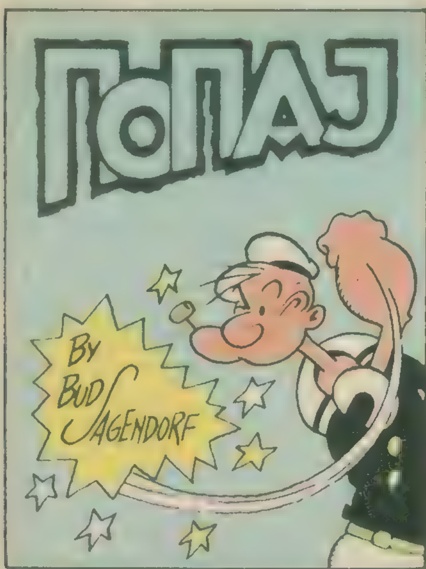

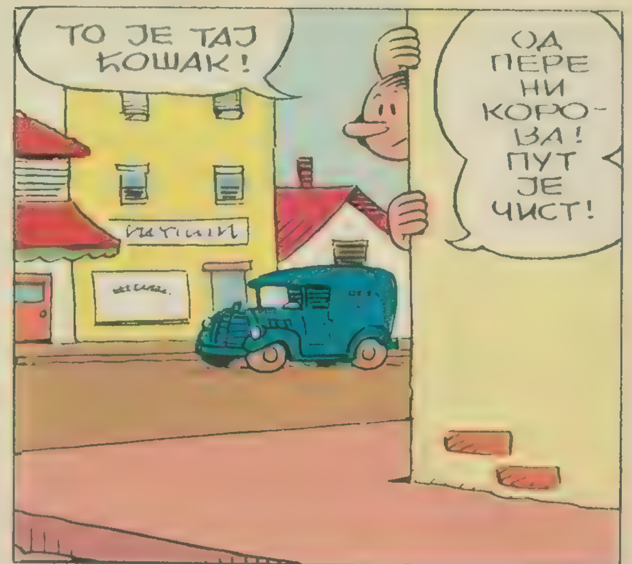

У ИДУЋЕМ БРОЈУ КОМПЛЕТАН СТРИП: **ПОЛ ТЕМПЛ · Случај Каблони**

ПОПАЈ
BY BUD SAGENDORF

ПОПАЈ ЈЕ РЕК'О ДА ГА ЧЕКАМ НА УГЛУ ГЛАВНЕ И ШЕСТЕ УЛИЦЕ!
ИЋИ ЋЕМО НА РУЧАК ... АКО УМАКНЕМО ПЕРИ!

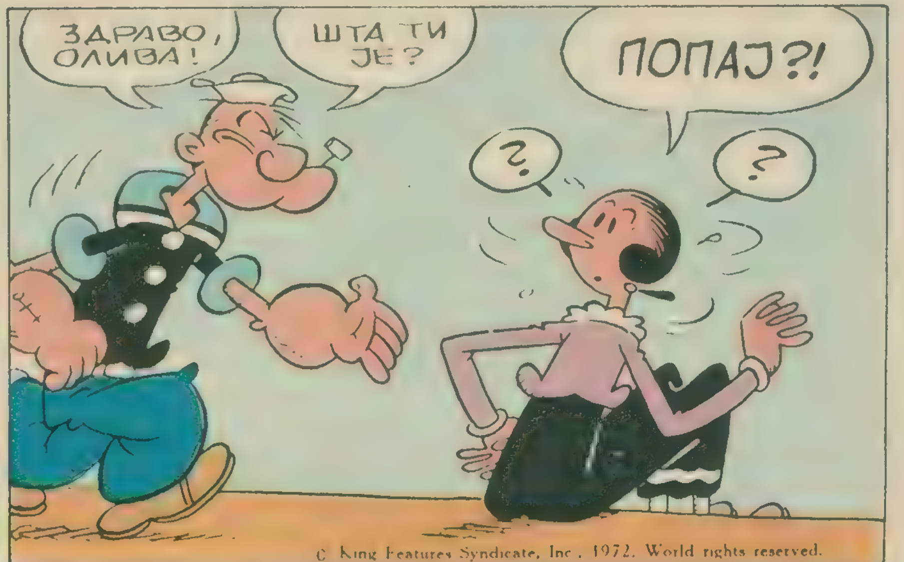

ТО ЈЕ ТАЈ ЋОШАК!
ОД ПЕРЕ НИ КОРОВА! ПУТ ЈЕ ЧИСТ!

НИСАМ МОГЛА ДА ПОГРЕШИМ МЕСТО!
А ШТО ЛИ НЕМА ПОПАЈА?!
?

ШТА..?!
ОХ!
КРРР!
ТРАС!
КРРР!

ЈАДНИ МОЈ МОРНАР!
СТРПАЋЕ ГА У ЗАТВОР!

ОСТАЈЕМ САМА НА ОВОМ СВЕТУ! СТО ГОДИНА ГА НЕЋУ ВИДЕТИ!
ПЛЕШЋУ СЕДЕ ВЛАСИ!
БУУУ!

ЗДРАВО, ОЛИВА!
ШТА ТИ ЈЕ?
ПОПАЈ?!
?
?

ОПРОСТИТЕ, ЉУПКА ДАМО... МОРАМ ДА СТАВИМ ОВУ ТАБЛУ!
?

А ЈА... ЈА САМ МИСЛИЛА ДА ТО ТИ ОД БЕСА РАДИШ!
А?
?
ОВА ЗГРАДА СЕ РУШИ ПО НАРЕЂЕЊУ ОПШТИНЕ
BUD SAGENDORF

Јосип Крижај: ПИЛОТ БРОЈ 13

Јула 1936. године у Шпанији је избио грађански рат. Потпомогнут Немачком и Италијом, генерал Франко је устао да збаци владу шпанске Републике. Међу југословенским добровољцима који су се борили на страни шпанске републиканске војске био је и пилот Јосип Крижај.

Млади Словенац Јосип Крижај живео је као дечак у селу Коприви у Истри која је у то време била под влашћу Италије и као многа деца често је, кроз одшкринута врата, слушао разговоре својих родитеља. Није разумео шта значи реч потлаченост, коју су старији често спомињали, али је знао шта значи реч слобода. После неколико година проведених у једној љубљанској гимназији и повратка у поробљену Истру његова чежња за слободом постала је још јача.

Јосип је свакодневно упирао очи у светлоплаво небо и на родном камењару сањарио, попут Икара, како ће и он једног дана да се вине у висине као птица. Већ тада је одлучио да постане — пилот! Зато није било нимало чудно што је, кад је одрастао за војску, ступио у ваздухопловство.

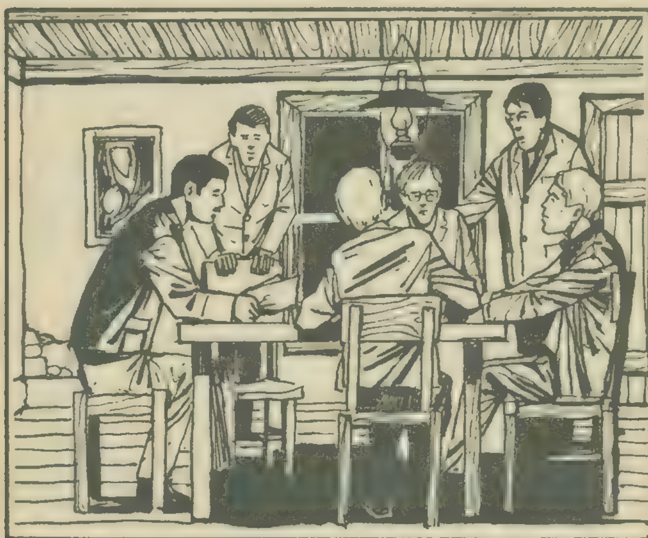

У војсци су га старешине запазиле као изузетно храброг и одлучног пилота. Свуда су га истицали за пример. Ускоро, после војних маневара, на којима је са авионом изводио праве вратоломије, прекомандовали су га у чувену „Ескадрилу смрти“. Његови дечачки снови најзад су се остварили: постао је пилот и то — најбољи!

„Ескадрили смрти“ били су потребни добри пилоти, али не пилоти Словенци. Јосипу су понудили блиставу ваздухопловну каријеру ако се одрекне свог словеначког имена и прихвати италијанско — Ђузепе.

Поносни Словенац је без размишљања одбио предлог иако је знао да ће због тога морати да напусти војску и да је то крај његове пилотске каријере. Није се преварио: одмах је отпуштен.

Јожа се вратио у своје сиромашно село, али ту није могао да се запосли. Пошао је у град у нади да ће наћи било какав посао. Посао није нашао, али се упознао са радницима који су га повезали са илегалном организацијом која се борила против фашизма у Италији.

У лето 1932. године позван је на војну вежбу на аеродром у Видму. Био је пресрећан што ће поново летети. После завршене обуке на аеродрому је одржана ваздухопловна парада. Својим авионом Крижај је изводио акробације којима су сви били запањени.

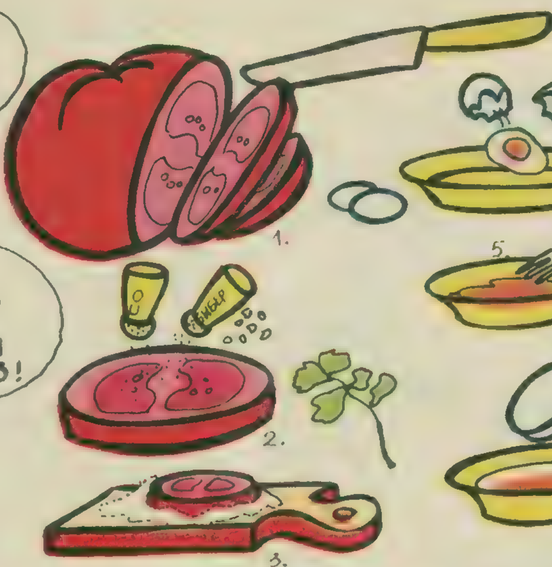
Изненада, наочиглед свих, његов авион је почео да се пење. Кад је достигао висину од готово 3.000 метара упутио се у правцу Југославије и после десетак секунди нестао у облацима.

НАСТАВИЋЕ СЕ

ИЗНЕНАДИТЕ МАМУ И САМИ ПРИПРЕМИТЕ РУЧАК!

ОВО ПРЕДЈЕЛО СЕ ЗОВЕ **ПОХОВАН ПАРАДАЈЗ!**

ИСЕЦИТЕ ПАРАДАЈЗ НА КОЛУТОВЕ (1), ПОСОЛИТЕ ИХ, ПОБИБЕРИТЕ И ПОСПИТЕ СЕЦКАНИМ ПЕРШУНОМ (2). УВАЉАЈТЕ У БРАШНО (3) И УЛУПАНО ЈАЈЕ (4, 5, 6) ПА ИСПРЖИТЕ НА ВРЕЛОМ УЉУ (7).

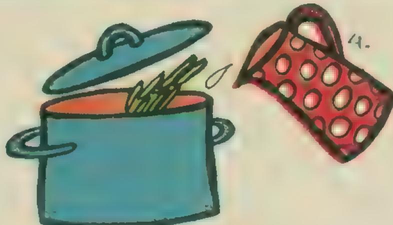
ЧОРБА ОД КУПУСА

ИСЕЦКАЈТЕ НА КОЦКИЦЕ 50 ГР. ДИМЉЕНЕ СЛАНИНЕ И ГЛАВИЦУ ЦРНОГ ЛУКА (1).

СЛАНИНУ И ЛУК ПРОПРЖИТЕ НА ДВЕ КАШИКЕ УЉА (2) И ДОК СЕ ТО ПРЖИ...

... И ПОМЕШАЈТЕ ГА СА ЛУКОМ И СЛАНИНОМ. ЗАТИМ НАЛИЈТЕ ТОПЛОМ ВОДОМ. КУВАЈТЕ ДОК КУПУС НЕ ОМЕКША (4).

... ИСЕЦКАЈТЕ ПОЛА ГЛАВИЦЕ СЛАТКОГ КУПУСА НА РЕЗАНЦЕ (3)...

ПРЕ НЕГО ШТО ЗАВРШИТЕ, ДОДАЈТЕ КАШИКУ ВЕГЕТЕ, ДВЕ КАШИКЕ ПАРАДАЈЗ-ПИРЕА И МАЛО ПЕРШУНА (5).

УЖИЧКА ПЉЕСКАВИЦА

ЗА ЈЕДНУ ПЉЕСКАВИЦУ ПОТРЕБНО ВАМ ЈЕ 100 ГРАМА МЛЕВЕНЕ ЈУНЕТИНЕ (1), 20 ГР. СЕЦКАНОГ ЦРНОГ ЛУКА, МАЛО СОЛИ. ОВУ МЕШАВИНУ ЧВРСТО РУКАМА ИЗМЕШАЈТЕ А ЗАТИМ НАПРАВИТЕ ПЉЕСКАВИЦУ (2).

... ЗЕЛЕНЕ ПАПРИКЕ ИСПЕЦИТЕ (3)...

... ПА КАД СЕ ОХЛАДЕ ОЉУШТИТЕ ИХ, ПОСПИТЕ СИРЋЕТОМ И СЕЦКАНИМ ЛУКОМ (БЕЛИМ) (4).

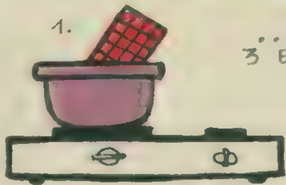
ПЉЕСКАВИЦУ СТАВИТЕ ИЗМЕЂУ ДВА РЕДА ПАПРИКА И ТАКО ТОПЛО ПРЕЛИЈТЕ УЖИЧКИМ КАЈМАКОМ (5).

ОВАКО ОБЛИКУЈТЕ ПЉЕСКАВИЦУ!

КРЕМ ОД ЧОКОЛАДЕ
(НА ФРАНЦУСКИ НАЧИН)

100 ГР. ЧОКОЛАДЕ (1) ИСТОПИТЕ НА ТИХОЈ ВАТРИ (МЕРА ЗА 6 ОСОБА).

... А ОД 3 БЕЛАНЦЕТА УЛУПАЈТЕ ШНЕ (3).

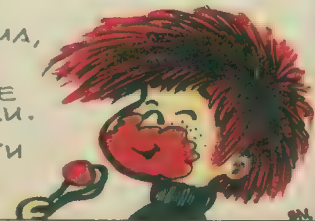

У РАСТОПЉЕНУ ЧОКОЛАДУ УМУТИТЕ 3 ЖУМАНЦЕТА (2)...

ШНЕ СИПАЈТЕ У ЧОКОЛАДУ СА ЖУМАНЦИМА, ЛАГАНО МУТИТЕ И КАД СЕ МАСА ЗГУСНЕ СТАВИТЕ ЈЕ У ФРИЖИДЕР ДА СЕ ОХЛАДИ. МОЖЕТЕ ПРЕЛИТИ И ШЛАГОМ ИЛИ УКРАСИТИ НЕКИМ ВОЋЕМ.

НА ОСТРВУ К

Крис Бејли, Ширли и Бил Мастерс

После више дана проведених на пучини три бродоломника су најзад угледали копно. Али, да су знали шта их очекује, радије би насред мора помрли од глади!

Проводити дане у чамцу за спасавање насред северног Атлантика значи постати подложан привиђењима, а нарочито када је човек без хране и воде, без заштите од сунца преко дана а од леденог ветра преко ноћи. Уши чују звуке којих нема, очи виде копно где га нема. Бил Мастерс је тога био свестан сада, у касно поподне, док је светлост око њега постајала све блеђа. Зато и није пробудио своје уснуле другове када је први пут угледао како се иза хоризонта помаља нешто налик на острво.

„Зашто да им распаљујем наде?" — помислио је. „Сигурно је фатаморгана".

Одагнавши слику острва из свести, повио је рамена и наставио да весла. Упркос исцрпљености чинио је то веома лако. У протекла три дана прилично се извештио, веслајући четири пута дневно по два, па чак и три сата. У паузама би дремао док је други мушкарац у чамцу, Крис Бејли, преузимао весла. Тако су се по договору смењивали још откако су напустили Крисову јахту ШИРЛИ Б која је потонула.

Не размишљајући ни о чему, Бил је посматрао двоје сапутника. Бејли се био опружио по поду чамца, употребивши крму као узглавље. Његова жена Ширли такође је спавала, умотана у капут.

Изненада, један бочни талас запљуснуо је чамац и променио му смер. Мастерс је снажно замахнуо левим веслом враћајући га, како је мислио, према истоку. А тада је преко рамена бацио поглед према хоризонту и оно што је видео натерало га је да протрља очи: обрис острва је и даље био ту, само — већи и јаснији него малочас!

СПАСЕНИ СМО!

— Крис! Ширли! — повикао је узбуђено. — Пробудите се! Копно на видику!

Бејли и његова жена полако су отворили очи. Једва су имали времена да схвате Мастерсове речи, јер у том тренутку чамац је захватио снажан водени ковитлац и, бацајући га тамо-амо, почео да га носи према копну. Око пола часа су овако „јахали" на таласима, а онда је чамац ударио у обалу и они су полетели на земљу.

Мастерс је пао на стомак. Кашљући како би избацио воду коју се нагутао начинио је слаб покушај да устане а затим остао да лежи на песку. Окренуо је главу и двадесетак метара даље на обали угледао Бејлија и Ширли. Лежали су непомично. Бил хтеде да отпуже до њих и види како су, али није смогао снаге. Уместо тога положио је образ на песак чија му је топлота пријала и заспао. Већ у полусну промрмљао је: „Спасени смо... Спасени..."

Али, да је знао где су се обрели, не би то помислио. Било је то острвце по имену Гинард, сићушан комад копна недалеко од шкотске обале који њени становници с правом називају — „острво куге"!

ВОЈНИЦИ СУ ПОБЕГЛИ

Ово острвце, 90 километара удаљено од обале, добило је свој застрашујући назив 1943. године. Због тога што је било по страни од свих поморских путева, британско Министарство рата подигло је на њему бактериолошки центар. Савезници нису намеравали да сами отпочну бактериолошки рат, али са противником као што је Хитлер морали су да буду спремни на све. И тако је на Гинарду почела култивација великих количина бактерије зване **антракс** која дејствује попут темпиране бомбе. То значи да остаје успавана све док не дође у додир са живим организмом, а тада се претвара у чудовишног убицу. Ниједан живи створ не може да преживи заразу дуже од неколико дана.

Лабораторија у којој се одгајао антракс била је једноставна, јер за ову врсту рада и није потребно много. Састојала се од неколико металних барака у којима су бактерије чуване у херметички затвореним добошима. Британци су на Гинарду, а посебно у овим баракама, спровели најстроже мере безбедности. Али, на малом острву препуном бактерија немогуће је чак и уз такве мере бити сасвим сигуран. Тако се догодило да су бактерије негде „процуреле" — не зна се где и како — и рашириле се по острву. Лаборанти и војници су се евакуисали оставивши за собом све, чак и одећу. Добоши са бактеријама закопани су у земљу а на све стране по острву истакнуте су табле са натписом „ПРИСТУП ЗАБРАЊЕН".

Отада је само пет људи крочило на Гинард. Прва двојица били су научници који су 1946. године испитали острво и оценили да оно треба да остане ненастањено још читавих сто година — до 2046. Остало троје били су Бил Мастерс, Крис Бејли и његова жена Ширли, који су избачени на његову обалу у касно лето 1971. године.

ЛОВЦИ НА БЛАГО

У пролеће исте године бивши амерички наредник Бил Мастерс, који је тек недавно одслужио војску у једној америчкој бази у Британији, вратио се у Енглеску. У новчанику је чувао чланак који је шест месеци раније исекао из једног енглеског часописа — чланак који је говорио о стотинама бродова потопљених недалеко од енглеске и шкотске обале и о туристима који сваке летње сезоне овде трагају за њима не би ли се домогли блага.

Реч „благо" била је довољна да запали Билову машту. Ускоро је помно проучавао приче о бродоломима и пратио покушаје других људи да пронађу олупине. Најзад је уверио себе да је у стању да пронађе једну привлачну потопљену ризницу недалеко од шкотске обале.

Захваљујући томе што је присуствовао многим састанцима трагача-аматера, упознао је Криса Бејлија. Он му је савршено одговарао: био је вешт ронилац а поседовао је и малу јахту. Мастерс га је одмах салетео предлозима, а Бејлију није много требало да пристане.

Неколико недеља касније јахта ШИРЛИ Б отиснула се са своја три путника. Пола месеца претраживали су дно, али без успеха. Мастерс се, међутим, није поколебао, био је сигуран да ће пре или касније наићи на плен. На жалост, тај дан није дошао. Једне ноћи дошло је до снажне експлозије и ШИРЛИ Б се за трен ока претворила у буктињу. Троје ловаца на благо у последњем часу су ускочили у чамац за спасавање и удаљили се од јахте. После извесног времена догодила се још једна експлозија и бродић је почео да тоне. Сви су били запрепашћени, чак ни Бејли одмах није могао да објасни тајанствену несрећу. А онда се лупио по челу и узвикнуо.

— Ја — проклета будала! За овај пут узео сам нарочито врсту горива... а заборавио сам да извршим неопходне преправке у мотору!

СВУДА КОСТУРИ!

Читаве те ноћи и следећег дана гледали су да се држе места несреће у нади да ће наићи неки брод. А онда су почели да веслају ка истоку надајући се да ће наићи на неко од многобројних острва дуж шкотске обале. Два дана касније наишли су на острво Гинард, једино које је требало да заобиђу!

Сунце се већ ближило зениту када је Мастерс почео да долази себи. Требало му је нешто времена да се сети свега, а онда је окренуо главу и видео да Бејлијеви још непомично леже. Али, само што се упитао јесу ли још живи, Ширли се покрену. То га је охрабрило и он отпуза до њих. Ставио је руку на Крисове груди и осетио да му срце куца. Неколико минута покушавао је да их пробуди, али када у томе није успео поново је и сам легао и утонуо у сан.

Тек поподне били су све троје способни за покрет. Мастерс је кренуо обалом у једном правцу, Бејли у другом, а Ширли је пошла према унутрашњости.

Мастерс није прешао ни сто метара када је наишао на таблу која је штрчала из песка и прочитао страшну вест: „ОПАСНОСТ! ОВО ОСТРВО ЗАРАЖЕНО ЈЕ СМРТОНОСНОМ БАКТЕРИЈОМ АНТРАКС И НЕНАСТАЊИВО ДО ГОДИНЕ 2046!" Једва је могао да поверује очима. Стајао је и зурио у натпис све док није чуо Криса како узбуђено виче:

— Биле! Биле! Дођи овамо, брзо!

Потрчао је и ускоро видео Билија где зури у једну сличну таблу. Није морао да приђе да би сазнао шта на њој пише.

Управо у том тренутку Ширли је престрављена истрчала из једног честара мало даље од обале. Бацила се свом мужу у наручје и бризнула у плач.

— Костури... — рекла је кроз сузе. — На све стране су костури животиња!

Животиње су свакако угинуле

од заразе, размишљао је Мастерс. А једини начин на који су могле да се заразе био је путем хране и воде. Без хране и воде они не могу дуго да чекају да наиђе неки брод. Морају да се врате у чамац и отплове даље...

Истог часа ухватила га је паника. **Чамац није видео откако је дошао свести!** Грозничаво је прелетео погледом по обали, али чамца није било. Мастерс је зарио главу у шаке и заплакао. Никада у животу није се осећао тако беспомоћан.

ЛУДА ИДЕЈА

Током следеће недеље нису се усиђивали да ишта са острва ставе у уста, а бактерија је, како је изгледало, потаманила и рибе у близини обале. Једини могући извор хране биле су птице које нису слетале на острво јер их је вероватно нагон опомињао да је загађено. Проблем лова био је решен када је Крис међу металним баракама нашао један сандук са пушкама који су војници оставили за собом. Био је неотворен и оружје у њему још је било премазано заштитном машћу. Поред њега је стајао и сандук са муницијом.

Тога дана после безбројних промашаја Мастерс је најзад погодио једну птицу у крило. Али, Бејли није успео да је ухвати пре него што је пала на тло, а тада се нико више није усудио да је дотакне. Још двапут је Бил погодио а Крис промашио. Четврти покушај је ипак успео и три бродоломника имали су те вечери свој први оброк откако су исцрпли залихе у чамцу за спасавање — пресног галеба. Ујутро их је пробудио пљусак и тако су, лежећи отворених уста, утолили и жеђ.

УГЕ

Средином друге недеље Мастерсу је било доста чекања. Почео је да тумара унаоколо тражећи материјал од кога би направио сплав. Али, све што су Британци оставили за собом било је од метала и теже од воде. Најзад, у очајању, Бил је одлучио да покуша нешто што није имало готово никаквих изгледа да успе.

Из оружарнице је изнео две старе артиљеријске гранате намењене тенковима који су некада чували острво. Захваљујући свом војном искуству умео је да активира бомбе, а ове гранате биле су засноване на истом принципу. Поставио је детонаторске игле у главе граната а затим се довољно измакао и почео да баца на њих камење. Надао се да ће експлозија бити довољно снажна да привуче пажњу посаде неког брода.

Први део плана је успео — гранате су експлодирале. Али, у близини очигледно није било брода пошто нико није дошао у помоћ. Ипак, експлозије нису остале без последица: избациле су на површину неколико добоша са бактеријама који су били закопани у земљи!

Чувши детонације, Бејли је дотрчао.

— Ово острво заражено је смртоносном бактеријом антракс и ненастањиво до 2046. године — писало је на табли.

— Јеси ли луд! — узвикнуо је када је угледао добоше. — Решио си да нас побијеш? Шта би било да је неки од њих пукао?

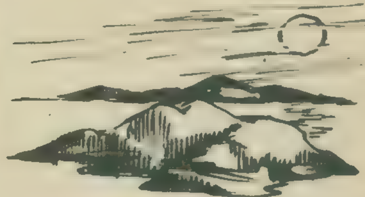
— Немој ту стајати као идиот! — довикнуо је Мастерс Бејлију. — Ако желиш да се ишчупаш са овог проклетог острва, онда ми помози!

Бејли је за тренутак оклевао а онда се придружио Мастерсу. Пошто су докотрљали четири добоша до обале, Бил је отрчао до напуштеног логора и вратио се са једном великом плочом од таласастог метала која је некада служила при конструкцији барака. Бацио је то на песак, поново отрчао и донео једно шаторско платно и клупко жице. Сада је наредио Бејлију да потражи нешто што би могло да послужи као јарбол и када је Крис отишао, почео је да гради свој опасни сплав. Плочу која је требало да служи као платформа жицом је причврстио за четири добоша-пловка. Ускоро се Бејли појавио носећи преко рамена једну металну полугу дугу око три метра. Мастерс је један њен крај протерао кроз плочу и помоћу жица је учврстио у усправном положају, а онда је од шаторског платна начинио примитивно једро.

ДВОБОЈ С ТАЛАСИМА

На сплаву је било места само за једнога. Крис је одбио да остави жену саму па је тако Мастерсу пало у део да плови. Али, пре свега је требало да надмудри ћудљиве приобалне таласе који га раније умало нису усмртили. Дубоко удахнувши, гурнуо је сплав у воду па је и сам загазио до појаса. Лако је одолео једном налету воде, а затим и другом. Изненада један џиновски талас заклонио је хоризонт. Мастерс је сачекао да му се приближи а затим се отиснуо на њега. „Јашући“ тако на око шест метара изнад нивоа обале, знао је да сада долази пресудан тренутак. Требало је да склизне низ полеђину таласа у тренутку када овај запљусне обалу. Најмања погрешка — и његов сплав биће бачен назад на копно. Тада ће се добоши распући, острво ће преплавити милијарде бактерија и све ће бити изгубљено.

Страх му је нагризао стомак док се припремао да изведе главни маневар. Чекао је да врх таласа почне да се преклапа, а тада је почео као махнит да забада у воду кратку даску од сандука с оружјем коју је био понео уместо весла. За тренутак је био готово сигуран да је погрешно прорачунао и да га вода носи натраг ка обали. А онда је сплав најзад почео да клизи низ „леђа“ таласа. Још четири пута је Мастерс морао да изведе овај маневар док није прошао узбуркани појас. После тога остало је му је само да плови док га неко не пронађе — или док не умре.

Два дана касније приметио га је један патролни хеликоптер Британске морнарице. Када су га преузели, испричао је без предаха читаву причу а онда се онесвестио. Дошао је себи тек у болници. У постељи крај његове лежао је Крис Бејли кога је заједно са женом такође спасао хеликоптер. Прегледом је, за дивно чудо, установљено да нико од њих троје није заражен!

П. С.

Дан Barry

ФЛАШ ГОРДОН

У ИДУЋЕМ БРОЈУ: СТАРИ РИВАЛИ!

БУДИТЕ ДЕТЕКТИВ...

ЗЛОЧИН НА ПЛАЖИ

Инспектор Жеди је уживао. Већ неколико дана налазио се на заслуженом одмору. На велико задовољство главног шефа париске префектуре ухватио је међународну варалицу Ива Бишеа и сад је ленчарио у Сулаку на мору, познатом француском летовалишту на Атлантику. Као што је и обећао свом шефу, трудио се да не мисли на посао и да се што више одмара.

Био је јули и Жеди је скоро цео дан проводио на дугачкој пешчаној плажи. И тог дана се сунчао слушајући чаврљање деце која су недалеко од њега правила куле од песка.

Из пријатног дремежа тргао га је долазак једног високог старца аристократског држања за којим је ишао само нешто млађи човек с наочарима и рукама пуним ствари...

Оба старца била су обучена у тамна одела и чудно су одударала од купача у разнобојним костимима.

Високи старац који се кретао уз помоћ штапа заповедничким гласом наредио је свом пратиоцу да ствари смести недалеко од Жедија.

— Да, господине Д' Обињак — послушно одговори човек.

Убрзо је високи старац седео у платненој фотељи. С једне његове стране слуга је поставио торбу с освежавајућим напицима а с друге покретни сталак с књигама а затим је стао мирно, очекујући нове жеље свога господара.

— Александре, промрмља Д' Обињак — шта праве ова деца? Сувише су ми близу па не видим добро. Додајте ми моје наочаре...

— Изволите, господине!...

— Хвала... Ах! Они зидају куле од песка! Срећна деца! Зар не, господине? — обрати се Д' Обињак Жедију.

— Да! И ја цело послеподне уживам у њиховој игри — одговори инспектор.

— Слободни сте, Александре — обрати се тада старац свом слузи. Овде ми је веома лепо! Остају цело после подне и добар део вечери. Дођите по мене тек око десет часова.

И необични старац затвори очи...

НЕЋЕ ДОБИТИ НИ ПАРЕ!

Из сна га је тргао младић дуге плаве косе који без икаква увода рече:

— Ујаче, потребно ми је пет хиљада франака...

И не дижући поглед старац му хладно одговори.

— Нећеш од мене добити више ни паре, Ибер! Доста сам ти давао. Крајње је време да једном станеш на своје ноге.

Младић се удаљи грдећи на сав глас шкртост свог ујака.

После пола часа сцена се поновила само што је овога пута новац тражио крупан риђ момак у црвеном џемперу.

— Ујаче, налазим се у шкрипцу — говорио је младић. — Већ три недеље нисам платио стан, избациће ме напоље...

— Спавај, Стефане, напољу. Лепо је време — ругао му се старац.

Црвен од беса, Стефан се удаљи без иједне речи.

Тада се старац обрати Жедију:

— Ови млади су незајажљиви. Али, док сам ја жив од мене више неће добити ни паре! Чујете ли ме, господине, ни паре!

И наново склопи очи.

Негде пред вечеру, инспектор Жеди се диже и крену пут хотела. Старац је и даље лежао затворених очију. Жеди не би могао да каже да ли је спавао или се само претварао.

После вечере инспектор је кренуо у шетњу поред обале. Сетивши се необичног старца одлучио је да оде и види да ли је још тамо. И док се спуштао низ стење још издалека је приметио старца како чита уз помоћ џепне лампе. А онда је угледао силуету неког човека како се нагиње над старцем. Инспектору се учинило као да се двојица људи рву. Одједном је схватио да се нешто чудно догађа. Појурио је вичући:

— Хеј, шта се то дешава!

Прилика нагнута над старцем усправи се и трчећи нестаде иза стења.

Кад је инспектор Жеди стигао до старца он више није давао знаке живота. Био је мртав. За време борбе с непознатим једно стакло на његовим наочарима се разбило...

— Шта се догодило? — упита један глас.

Био је то Стефан.

— Чини ми се да нећете имати више прилике да тражите новац од ујака — примети суво инспектор.

— Не разумем вас — муцао је младић. — Да се ујаку није шта догодило?

Из мрака је ускоро изронио и Ибер. Застао је као укопан кад је видео непомичног старца.

БЕЗ АЛИБИЈА

После неколико минута на месту злочина нашао се и слуга Александар. Пришао им је несигурним корацима, посрћући по стази која је водила до плаже.

— Рекао ми је да дођем по њега око поноћи — казао је Александар иако га нико ништа није питао.

— Да, али ви сте стигли много раније, због чега? — занимало је Жедија.

— Шта има у томе чудног, господине? — одговори Александар. — Чули сте и сами кад ми је господар дозволио да одем и да се одморим. Мало сам одспавао и чим сам се пробудио одмах сам дошао овамо.

Инспектор се представи тројици људи и обрати Иберу:

— А где сте били ви?

— У чамцу. На жалост био сам потпуно сам...

— А ви? — запита Стефан.

— Чули сте кад ме је ујак одбио. Цело вече провео сам тражећи неког пријатеља не бих ли узајмио новац и платио дужну станарину. На жалост, алиби немам.

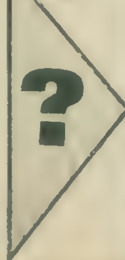
— Значи, тако — закључио је инспектор. — Нијеدан од вас тројице нема алиби. А сваки од вас имао је разлога да га убије. Вас двојица нећака сте наследници, а вероватно ни слуга није заборављен у тестаменту. Уосталом, хајдемо до оближње полицијске станице. Морамо их обавестити...

Чим је сутрадан свануло, инспектор Жеди пожурио је у полицијску станицу. Дежурни полицајац га је обавестио да је старац ударен неким тешким предметом по лобањи. Видели сте синоћ и сами да су се за време борбе између убице и убијеног, наочари жртве сломиле. Комадићи стакла нађени поред жртве на песку потпуно одговарају разбијеним наочарима. И по облику, и по диоптрији. Наочари су за кратковиде. Полицијски лекар утврдио је да је смрт наступила у 20.00 часова...

— Куле од песка... — мрмљао је инспектор Жеди. — Деца су била близу нас... Све је сад јасно. Кривац је...

Шта мислите, драги читаоци, ко је убица и који је детаљ помогао инспектору Жедију да га открије? Ако сте га и ви открили, честитамо! А ако нисте, погледајте решење на страни 31.

МАУРИТАНИЈА

камиле, песак и сунце

СЕДАМ ВЕЛИЧАНСТВЕНИХ — Млади Туарези организују трке [illegible] брзим камилама, као што се каубоји такмиче на коњима

У ТРАДИЦИОНАЛНОМ СТИЛУ — Арапски кројач шије испред своје радње у једној од пустињских оаза

ПУТ СЕ НАСТАВЉА — Тешко натоварена камила може да прими још [illegible] на њу није се лако попети

ПОНОСНИ ШТО СУ БЕЛИ — Туарези су веома поносни на своју „белу" боју, нарочито жене. Али, оне још имају низак друштвени положај и ретко се појављују без покривеног лица.

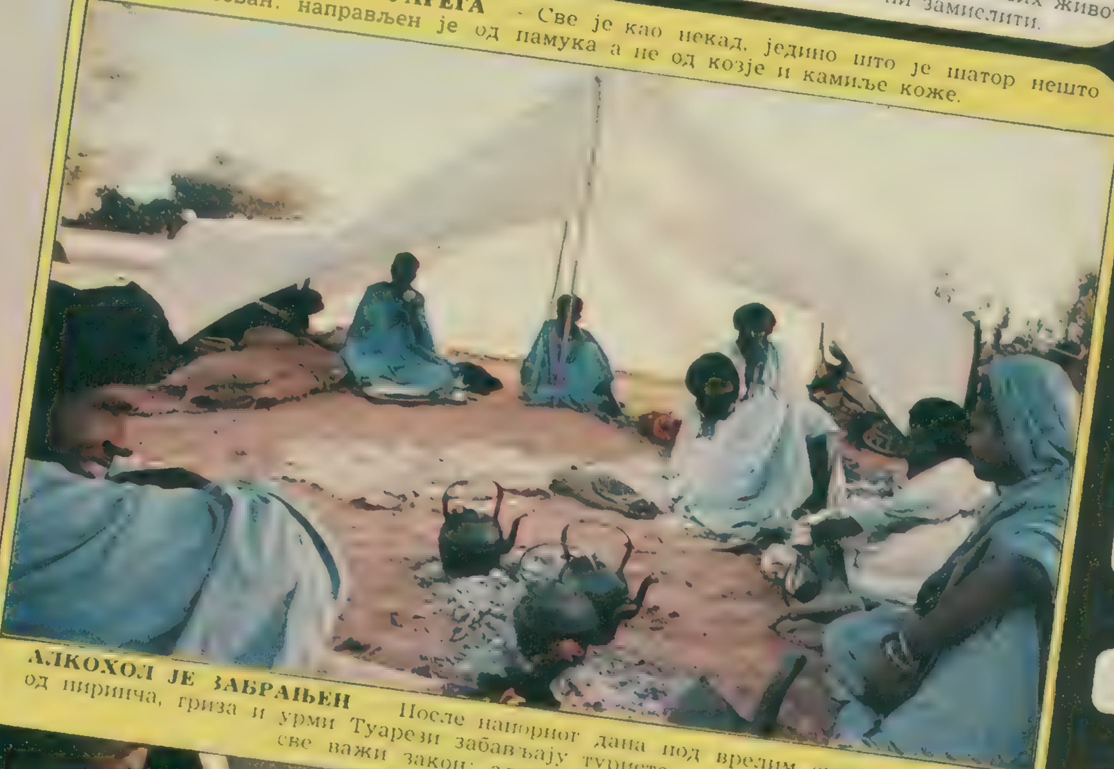
Некадашња француска колонија Мауританија, која је готово два пута већа од Француске, стекла је независност 1960. године. У то време око седамдесет одсто њеног становништва били су Арапи берберског порекла који су као номади живели у пустињи. Преостало становништво су Африканци, настањени углавном у селима и градовима. У току последње деценије ова пустињска афричка земља уз обале Атлантског океана економски је напредовала, али живот њених номада мало се променио: они живе у пустињи и, путујући од оазе до оазе, као и пре неколико стотина година, прелазе огромна пространства с невероватном тачношћу, да би продали своју стоку, урме, гумирабику... Мауританија је земља камила, песка и сунца. Богатство њених номада Туарега мери се по броју камила које поседују јер се без њих живот овде не може ни замислити.

ОГРТАЧ И ТУРБАН Кожа Туарега је бледа због мешања арапске и берберске крви а њихова уобичајена одећа дугачак плави огртач и црни турбан

ОДМОР У ЛОГОРУ ТУАРЕГА - Све је као некад, једино што је шатор нешто модернизован: направљен је од памука а не од козје и камиље коже.

АЛКОХОЛ ЈЕ ЗАБРАЊЕН После напорног дана под врелим сунцем и вечере од пиринча, гриза и урми Туарези забављају туристе песмом и музиком. Овде за све важи закон: алкохол је забрањен

ЧАЈАНКА У ПРЕДВЕЧЕРЈЕ Док жена припрема слатки, зелени чај, мушкарци играју стару арапску игру на песку.

ХИТ СТРАНА

УЗ ПЕСМУ НЕДЕЉЕ:

На тражење многих читалаца ове недеље објављујемо текст композиције „Иди, душо моја" која је у интерпретацији најпопуларнијег македонског певача Драгана Мијалковског освојила друго место на фестивалу „Београдско пролеће 74". Текст је написао познати песник Филип Бели, музика је Војкана Борисављевића, док су Драгану Мијалковском у извођењу помогли чланови београдског дуета „Ганеша" свирајући на индијским инструментима: ситару и таблама (врста бубњева).

ПЕСМА НЕДЕЉЕ

ИДИ, ДУШО МОЈА

Музика: Војкан Борисављевић
Текст: Филип Бели
Пева: Драган Мијалковски (Београдско пролеће 74)

Ја видим твоје сузе
и када иза осмеха се кријеш,
ја чујем „збогом" у твоме гласу
док ми говориш обичне речи.

Ја познајем твоје срце,
твоје ћутање много ми каже
и знам, бориш се да признаш
да ме не волиш више,
не волиш више.

Иди, иди, душо моја,
пре но зора сване
немој ништа више рећи,
знам да други тебе чека.

Иди, иди, моја драга,
пре но зора сване,
нека тама сузе крије
иди, иди, душо моја.

Ја знам ноћас си будна
и спремаш своје ствари
и тихо плачеш у углу собе
јер први пут одлазиш сама.

ПЕСМУ НЕДЕЉЕ: ИДИ, ДУШО МОЈА можете чути у **понедељак 22. јула ове године** у емисији ВЕЧЕ УЗ РАДИО која се налази **на I програму Радио Београда од 20.00 до 22.00 часа.**

ФОРМУЛА »ФОРМУЛЕ 4«

Постоји много начина да се у поп музици скрене пажња публике. У земљама где постоји ова врста музике има традицију, диско-куће и сами певачи или групе спремни су готово на све да би се њихово име појавило на топ листама.

И код нас, нарочито међу младима жељним афирмације, срећемо музичаре с новим идејама. Тако су момци из сарајевске поп групе „Формула 4" дошли на оригиналну идеју да скрену пажњу на себе. Донели су сву опрему на стадион „Кошево" у Сарајеву и у

паузи утакмице „Жељезничар" — „Црвена звезда" свирали пред преко 30 хиљада гледалаца. Да је то био добар потез показује и податак да су се за њих заинтересовали људи из диско куће „Дискотон" и да се ових дана очекује прва плоча овог квартета. Наслови композиција су „Какво вече" и „2:1" чији је аутор Ликић Бранко, иначе бас гитариста и певач састава. Остали чланови: Николић Златко, гитариста и певач; Беговић Сенад, бубњар и соло гитарист и Рацић Љубиша, певач и вођа групе.

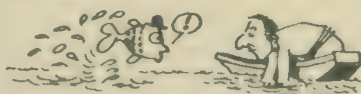
АДРЕСА МИШЕ МАРКОВИЋА:
Миша Марковић, Народног фронта 70, Београд.

ЗАНИМЉИВОСТИ СА ФЕСТИВАЛА „ОМЛАДИНА 74"

Најинтересантније откриће овогодишњег фестивала је загребачки песник и певач Јосип Иванковић.

Сенада Коспић никако нема среће да се пласира у финале. Али, зато је у избору најлепшег учесника фестивала младих обично — прва.

На такмичењу у пецању, које се већ по традицији приређује у оквиру омладинског фестивала, највише успеха имао је Александар Кораћ, иначе директор овогодишњег фестивала младих у Суботици.

БЕРЗА ПЛОЧА

Купујем следеће сингл плоче: „Папирни авиони" — STATUS QUO, „Бејби, врати се" — »EQUALS«, „Верглаш" и „Атлантис" — ДОНОВАН, „Сали беше добар друг" — SHOCKING BLUE, „Стари Пјер" — Ивица Перцл, „Руке пружам" — ДЕЛФИНИ или INDEXI, „Сан Франциско" — SCOT McMENZIE, „Луталица" — НИКОЛО ДИ ВАРИ, „Лутка" — Мишел Полнареф, „Аплаузи" — Камелеонти.

Далибор Д. Сердар
Дуван 84
25263 Пригревица

За плочу Микија Јевремовића „Умрећу без тебе" дајем сљедеће плоче: ROLLING STONES: »Angie«, Јосипа Лисац: „На, на" Кемал Монтено: »Лаж" и „Тужна је музика", Rod Hunter: »Popcorn«, „Лутајућа срца"; „Јефимија", Sharif Dean: »Do you love me?«. Могућа куповина по договореној цијени.

Сњежана Ђурић
Октобарске револуције 44а/VIII
75000 Тузла

Мијењам поштанске марке за ЛП плоче. За ЛП дајем 125 марака а за дупли албум 250. Интересују ме сљедеће плоче: URIAH HEEP: »Live!«, RORY GALLAGHER: »Live!«, »NEIL YOUNG: »Harvest«, GRAND FUNK: »E Pluribus funk«, WHO: »Tommy«,

BLACK SABBATH: »Master of reality« и YES: »Fragile«.

Жељко Заплатић
Ђуре Салаја 9/II
42000 Вараждин

Купујем ЛП и све сингл плоче „YU-групе", ЛП „Киселина", „Поп машине", ЛП „Дневник једне луђаци" Јосипе Лисац, ЛП „TIME" и ЛП „INDEXA".

Слободан Динић
ВП 9740/8
75002 Тузла

Купујем следеће ЛП плоче: „Наши дани" — ГРУПА 220, Драго Млинарец: „А ти се не дај" и „Пјесме са планине". Плаћам по договору а могућа је и замена.

Драган Ковачев
Јадранска 3
25260 Апатин

Желео бих да купим следеће плоче: LED ZEPPELIN: I и II албум, AFRODITAS CHILD: „Мари Жоли" и „Крај света", »ESTHER GALIL«: „Дан се рађа", ELTON JOHN: „Субота увече је прикладна за тучу" и SUZY QUATRO: „Конзервирај конзерву".

Радиша Пауновић
Капетанска 76-1/7
19250 Мајданпек

Купујем било које добро очуване плоче сљедећих састава: BLACK SABBATH, CC REVIVAL, DEEP PURPLE, URIAH HEEP, LED ZEPPELIN, UFO, NAZARETH и STATUS QUO.

Амир Хајрић
VI босанске бригаде
74230 Босански Шамац

МИША МАРКОВИЋ

Петком у Забавнику, а понедељком на Радио-Београду I, у емисији ВЕЧЕ УЗ РАДИО, најбољи певачи, ансамбли и хитови!

Миша Марковић, некадашњи члан малих ансамбала електричних гитара, несуђени члан Београдске опере и, на крају, успешни хит-певач, направио је „најбољи посао" у нашој забавној музици. Не само да су његове четири последње плоче изазвале велико интересовање домаћих дискофила и да његово име већ месецима не силази са топ-листа, већ је Миша постао и један од најтраженијих младих певача забавне музике.

Рођен је у Београду 19. септембра 1949. године где је и први пут пропевао као ученик основне школе „Змај Јова Јовановић". Касније се сели у Обреновац и ту, попут многих дечака те генерације заљубљених у електричне гитаре, постаје члан једног вокално-инструменталног састава. Његови „Млади лавови" свирали су на школским приредбама, и то са доста успеха, хитове тада популарних Битлса, Ролингстоунса и Трогса.

Миша је завршио средњу дизајнерску школу и тек онда се озбиљније посвећује музици. Писао је песме и први пут се појављује као кантаутор на фестивалу у Суботици 1971. године. Његова композиција „Дођи, девојко без лица" оставља повољан утисак али остаје без награде. Следећег пролећа млади певач добија прву велику шансу. Појављује се на Београдском пролећу, али не у такмичењу забавних мелодија већ у конкуренцији певача романси мада никада раније није певао ту врсту музике. Ипак, добро се снашао и певајући „Сусрет" Ђорђа Караклајића осваја прву награду публике. У лето те исте, 1972. године, излази му прва сингл-плоча, а у јесен се појављује на Армијском фестивалу у Београду, први пут као певач забавне музике.

Прекретницу у каријери Мише Марковића доноси сусрет са Борисом Бизетићем. Њихово прво заједничко дело, плоча „Балада о бомбашима", представљала је успех и од тада нови тандем ниже хитове „Музика остаје", „Због тебе" и сада „Фешта".

Публика прима Мишу све боље и није чудо што млади певач често каже да је прави „народни певач" јер су његове песме намењене најширем кругу купаца плоча. Успеси нису прошли незапажено и Миша је овог пролећа снимио композицију „Музика остаје" за диско кућу »POLYDOR«. То је његов први покушај да се пробије на међународну сцену. Познајући његову упорност и елан с којим ради, верујемо да су пред њим још многи лепи успеси.

СВЕ ПЛОЧЕ МИШЕ МАРКОВИЋА: „Дођи, девојко без лица... ЛП „Суботица 74"; 1972: „Сусрет", „Молим те не плачи", „Син Армије..." ЛП „Армијски фестивал 1972"; 1973: „Балада о бомбашима", „Музика остаје"; 1974: „Због тебе", „Једне зиме волели се двоје" са Б. Бизетићем, „Напред, Плави" са В. Бизетићем и „Фешта".

МИША
ПОЛИТИКИН
ЗАБАВНИК
МАРКОВИЋ

Фантастична прича

ВЛАДИМИР МИХАНОВСКИ

ТРАЖИЛИ СУ ОД ЊЕГА ДА ВРАТИ САВ НОВАЦ УТРОШЕН НА ВЕЛИКИ АЛИ НЕУСПЕО ЕКСПЕРИМЕНТ. ТО ЈЕ ЗНАЧИЛО ДА ЋЕ МУ СЕ ЖЕНА И СИН НАЋИ БЕЗ ХЛЕБА И КРОВА НАД ГЛАВОМ, А ОН — У ЗАТВОРУ.

ПРИЈАТЕЉ ДО

Строг, готово спартански кабинет потпуно се слагао с карактером директора компаније Вестерн који је волео да понавља да радно место сваког човека, па и једног директора, треба да буде као кабина космичког брода: у њој не сме да буде ничег сувишног. Чарлимерс помисли да се Џон Вилнертон заиста држи своје пароле. Пластични зидови његовог кабинета били су потпуно голи: ниједан портрет, ниједна слика ни је скрнавила њихову белину. Одаја је била готово празна. Чак и столице, неопходне за време састанка и саветовања, биле су скривене у зидовима одакле су се појављивале тек кад би директор притиснуо одговарајуће дугме на свом столу.

Све ћете платити

Седећи на ивици столице испред писаћег стола Чарлимерс је ћутао без снаге да скрене поглед с масивног притискивача за хартију који је светлуцао у беживотној светлости што се ширила с таванице. Чудно, али он никако није могао да погоди од каквог је метала притискивач изливен.

Сада, када је оно најглавније било речено, Чарлимерса је обузела потпуна равнодушност. Ћутање се отегло.

— Компанија не намерава да вас избаци, Џоне Чарлимерсе, — проговори најзад директор. — Али, постоји још нешто о чему треба да поразговарамо. Пре две године за ваш експеримент била је издвојена позамашна свота. И сад вас питам: где је тај новац? Страћили сте га.

Чарлимерс спусти главу.

— А резултати? Нема их — продужи директор падајући све више у ватру. — Али, не уображавајте да компанију Вестерн можете да вртите око малог прста. За учињене трошкове одговараћете својом имовином.

— Хоћете да ми конфискујете имовину? — подиже Чарлимерс главу.

— Стварно, задивљујућа оштроумност!

Чарлимерс пребледе и његово мрко лице доби некакав сивкаст тон.

— О томе у уговору нема ни речи — једва промрмља.

— Варате се, уважени, — оштро одврати Џон Вилнертон. — У уговору стоји да се ви, пошто сте примили за свој експеримент одређену своту, обавезујете да најкасније за годину и по или две конструишете модел „који задовољава одређене захтеве, изложене у прилогу на осамдесет страница". Тачно?

— Тачно.

— Али, ако услови уговора не буду испуњени окривљена странка плаћа одштету уколико није друга чије договорено. То ће вам потврдити сваки правник.

— Дајте ми још два месеца — тихо рече Чарлимерс.

— Два дана и ни минута више! — Вилнертонов одговор звучао је као наређење. — Направили смо глупост и на велика звона рекламирали ваше „чедо". Муштерије нас опседају. И према томе, тачно кроз четрдесет осам часова у кућу ће вам доћи судски извршитељ и пописати имовину...

Тек што су се тешка врата затворила за Чарлимерсом, на столу је засветлео екран боје кафе и Вилнертон уздрхта.

— Знаш да не смеш да се узбуђујеш — зацвркута његова супруга осмехујући се. — Шкоди ти. А због чега си тако изгрдио тог сиротог Чарлимерса. Нисам све разумела...

— Изгрдио? Требало би га живог одрати, па би и то било мало.

— А шта је згрешио? Ти знаш, ја се баш не разумем у те ужасне ствари којима се ви бавите...

— Не би те то ни занимало — одмахну руком Вилнертон.

Он је штедео своју младу жену од свих узбуђења и нервирања везаних за рад компаније. На тај начин је истовремено крио од ње и пословне тајне које би лакомислена жена могла неком да изброји.

Две године раније професор Џон Чарлимерс изнео је директору компаније Вестерн занимљиву идеју. Носилац Нобелове награде био је срдачно примљен и Вилнертон је са пријатним узбуђењем саслушао примамљив предлог познатог научника: да у року од две године створи робота способног да разуме туђа осећања а и да их сам исказује.

Није се радило о томе да се робот механички смеши или плаче — сличне имитације представљале су давно превазиђену етапу у конструисању робота.

— Желим да створим робота — говорио је Џон Чарлимерс — који ће бити способан да стварно, као човек, пати и одушевљава се, тугује и радује се.

— А како мислите да то постигнете? — запитао је директор гледајући са интересовањем енергично професорово лице.

— Моја идеја је веома једноставна — одговорио је Чарлимерс. — По мојим прорачунима — и он положи руку на дебелу фасциклу у поливинилским корицама — почевши од одређене границе или прага, самоорганизовани систем постаје способан да схвата туђа осећања и да сам осећа.

— А чиме се одређује тај праг?

— Углавном количином примљених и усвојених информација. А поред тога... — И Чарлимерс се насмеја.

— Разумем, разумем — насмеши се директор. — Проналазачева тајна! Навратите кроз који дан. Надам се да ћу успети да за ваш предлог заинтересујем акционаре.

Није потребно ни говорити какву су зараду очекивали акционари компаније од робота чију им је израду предложио професор Џон Чарлимерс.

Уговор је био потписан и огромна машинерија почела је да се окреће.

Веран до гроба

Стотине хиљада било је бачено на рекламу. „Нови узлет техничке мисли — истицале су новине у крупним насловима. — Компанија Вестерн нуди вам пријатеља. Својим мислима и осећањима он ће увек бити уз вас и, за разлику од човека, никад се неће изменити..." „Ваш син, муж или брат дуго се већ не враћа из космоса? Не, он вам се вратио. Ево га, стоји пред вама, скроман и елегантан, у оделу фирме „Ливинг и браћа" која нема премца у свету. Он ће поделити с вама ваш јад и ваше сузе, радоваће се заједно с вама". Један вечерњи лист донео је на првој страници фотографију замамне филмске звезде руку под руку с роботом. Испод снимка је писало: „Своје тајне делим само са својим најближим пријатељем, производом фирме Вестерн". Следила је затим адреса компаније којој читалац треба да се обрати ако жели да набави увек верног пријатеља.

Акције компаније Вестерн нагло су скочиле. Број поруџбина повећавао се из дана у дан.

А онда, кад је рок већ истицао, дошла је Чарлимерсова изјава да није успео. Пала је као гром из ведра неба.

— Вероватно се негде поткрала нека грешка — казао је Чарлимерс директору. — Количина информација коју је робот усвојио давно је већ премашила тео-

ријски праг, а ипак код њега не примећујем ни трага неког осећања...

Није ни чудо што су те речи изазвале код директора такав бес.

Крив је Чарли

Џон Чарлимерс седео је за лабораторијским столом лица зариненог у дланове. Рушио се читав његов живот. Кућу ће му продати а њега бацити у затвор. Шта ће тада бити са његовим сином и женом.

Из ходника је допро бат одлучних корака и у лабораторију је ушао Чарли.

„И све то због њега — огорче-

СМРТИ

но помисли Чарлимерс бацивши поглед на своје „чедо". — Ипак, не треба да се љутим на њега већ на себе..."

— Добро вече, оче — рече Чарли прилазећи му.

— Здраво, Чарли.

— Данашњи програм усвајања информација је испуњен — зачу-се из њега бас. — Поред задатка који сте ми дали усвојен је још и двадесет други том Британске енциклопедије и монографије о особеностима језика древних Инка.

— То већ више нема никаквог значаја — одмахну Чарлимерс руком.

— Нисам разумео, молим поновите.

„Треба се прибрати", помисли Чарлимерс.

— Сила си ти, Чарли, — рече професор љубазно погледавши робота.

— Очекујем даљи задатак.

— Иди онда и читај двадесет трећи том Британике.

„Шта би га коштало — помисли Чарлимерс гледајући широка леђа робота који је излазио — да покаже бар радост због тога што сам га похвалио. Али, не. У њему нема ни трага осећањима".

Чарлимерс је дуго и бесциљно корачао пространом лабораторијом.

„А ипак ми је Чарли на неки начин привржен — размишљао је. — Он, на пример, радије прилази мени но било ком другом. Али, зашто онда не покаже своја осећања макар у најпримитивнијем виду? Он је много читао о емоцијама, видео толико филмова..."

Једини излаз

Џон се сећао свог јучерашњег разговора с Чарлијем после којег је у ствари и отишао на пресудни разговор с директором.

— Зашто никад не покажеш ни радост ни љутњу, Чарли? — питао га је.

— А чему то?

— Како чему? — узбудио се Чарлимерс.

— Изражавање осећања односи много енергије — објаснио је Чарли — и зато је непотребно. Треба се држати принципа најмањег дејства.

„Можда је са своје тачке гледишта он у праву — помисли професор.

Он је, најзад, могао да нареди Чарлију да покаже неко осећање, али би тада његова идеја претрпела потпуни крах. Не, овде се ништа не може постићи наређењем. Робот треба да дође до осећања сам од себе, без принуде и без ичије помоћи. Или...

Зауставивши се крај прозора Чарлимерс је расејано гледао како доле по дворишту врве људи који су му с висине изгледали сићушни као мрави. И тада је професору пролетела кроз главу мисао од које се следио. Али, што ју је дуже преметао по глави чинила му се све спасоноснија, као једини могући излаз. Бар се Ана и мали неће наћи на улици јер компанија не може себи да дозволи скандал. Добиће чак и осигурање...

— Пуцао је на себе? — узбуђено је питао директор. — Извукао се, бедник. За сада о томе никоме ни речи, јасно? Шта? Шта? У болницу? Јесте ли изгубили мозак? О болници не може бити ни говора. Компанија има свој диспанзер и своје лекаре. Тамо га однесите. И запамтите: догодио се несрећан случај.

Прошло је...

— Овуда молим, мисис Чарлимерс. Само се не треба узбуђивати. Оно најстрашније је прошло. Не, ово код нас није баш права болница... нешто као амбуланта. Хиљаде људи запослено је код нас. Јасно је да се понекад догоди и нека несрећа, као сад с вашим мужем. Како се догодила? Па наш вам је лекар већ објаснио... Био је неопрезан док је чисто пиштољ... Али, како ја то могу да знам, мисис Чарлимерс. Ја сам само медицинска сестра... Значи, нисте заборавили шта је лекар наредио? Потпуни мир. Можете остати само пет минута. Каква срећа да метак није закачио главну аорту. Изволите, уђите...

— Здраво, Ана — покушао је Чарлимерс да се осмехне са уске, гвоздене постеље.

— Не говори. Потребан ти је мир... не смеш да се замараш — говорила је скромно обучена жена привлачећи белу столицу болесниковој постељи.

— Ништа, ништа — тихо рече Џон. — Све је већ прошло...

— Како си могао да будеш толико неопрезан, Џоне. И зашто ми никад ниси казао да радиш с ватреним оружјем?

— Па, некако никад нисмо о томе разговарали... Али, сад ћемо бити богати, Ана, веома богати.

Ана зачуђено погледа мужа.

— Мој експеримент је успео! — објасни јој Џон схватајући њен поглед.

Разговор је заморио Чарлимерса и он затвори очи. Ана је већ устала спремајући се да пође кад се на вратима зачуло тихо куцање. У собу је ушао Чарли. У рукама је носио послужавник који је бешумно спустио на сточић крај Чарлимерсовог узглавља. На послужавнику, међу златастим бананама, био је букет мирисних љубичица.

— Како се осећаш, оче? — запита робот и у његовом гласу Ана је осетила узбуђење, стрепњу и наду.

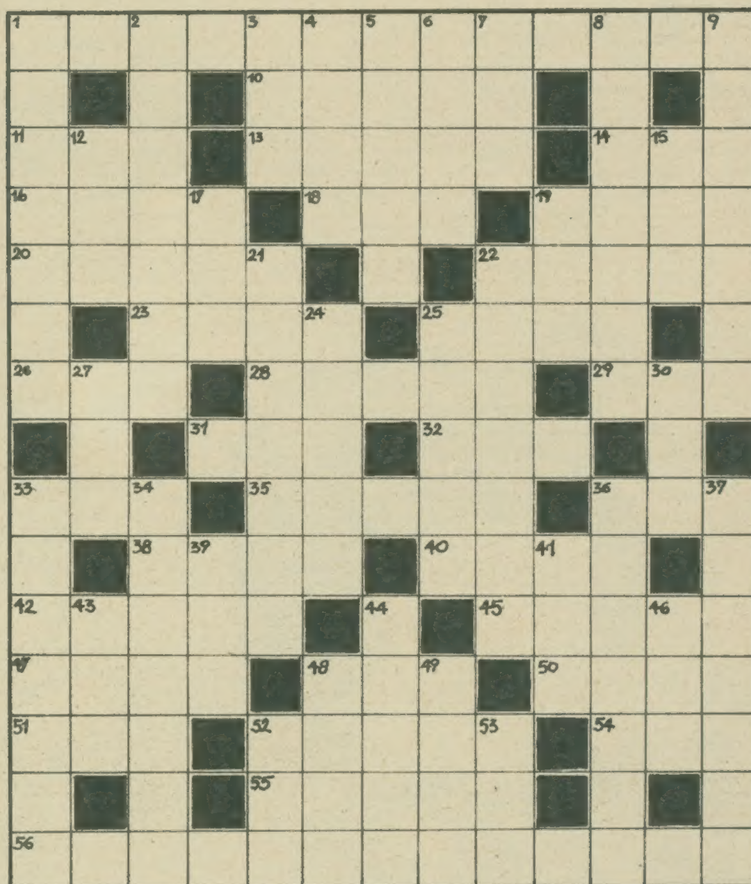
укрштене речи

ВОДОРАВНО:

1) самопоуздање, 10) врста колача, 11) бодља, 13) страно женско име, 14) један од завршетака шаховске партије, 16) музички знак, 18) војвођански шаховски мајстор (Бора), 19) италијански певач (Ал), 20) пастирска песма, 22) вулкан у Италији, 23) дирек, 25) лађа, 26) холивудска филмска глумица (Гарднер), 28) део трамваја, 29) речно острво, 31) железничка композиција, влак, 32) отац (слов.), 33) душевни потрес, 35) уља, 36) римски бог смрти и подземља, 38) напад, 40) острво у горњем делу Јадрана, 42) одјек коњских копита, 45) негве, 47) муслиманско мушко име, 48) северни јелен, 50) блиставост, 51) кретање кроз ваздух, 52) врста јела од пиринча, 54) Ужичанин, 55) наука о моралу, 56) широкогрудост.

УСПРАВНО:

1) маленкост, тричарија, 2) део логаритма иза децималног зареза, 3) узвик при јуришу, 4) име Дизнија, 5) енглеска књижевница, Џорџ („Воденица на Флоси"), 6) растење, пораст, 7) грчко слово, 8) казна за учињено дело, 9) врста капе, 12) сродство, 15) сумерански бог неба и мора, 17) женски певачки глас, 19) беле боје, 21) врста оружја, 22) гимнастичка справа, 24) брзи ток воде, брзица, 25) муљ, кал, 27) копрена, 30) поклон, 33) совјетски космонаут (Владимир), 34) животно дело Карла Маркса, 36) офарбано, 37) муштерија, купац, 39) име енглеског певача Џонса 41) непозната у математици, 43) зоље, осице, 44) врста метеора, 46) заварено место, 48) решето, 49) главни град Азербејџана, СССР, 52) златоносна река у Србији, 53) врста инсекта, уш.

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

ВОДОРАВНО: 1) какао, 6) клупа, 11) обитељ, 13) прилог, 14) лака, 15) УСА, 17) мало, 18) ора, 19) искра, 21) рен, 22) м, т, 23) мрки, 24) РК, 26) ти, б, 27) лама, 28) О'Нил, ј, 30) Одеса, 32) слепила, 34) ива, 35) Птуј, 36) то, 37) ВА, 38) тлак, 39) мит, 40) Пантеон, 42) пацов, о, 44) тест, 45) репа, а, 46) ТВ, 48) Ра, 49) сета, 50) Ри, 51) оро, 53) рунда, 55) вид, 56) Марс, 58) Миа, 59) Теба, 60) антене, 62) кантал, 64) Каиро, 65) стари.

Издаје и штампа НИП „ПОЛИТИКА" 11000 Београд, Македонска 29. Директор НИП „ПОЛИТИКЕ" Миродуб Лазаревић.
Главни и одговорни уредник „Политикиног забавника" Живорад Стојановић, технички уредник Владимир Горбунов. Претплата за нашу земљу: годишња 176,00 дин, полугодишња 88,00 дин, тромесечно 44 дин. Претплата за иностранство: годишња 352,00 дин, полугодишња 176,00 дин, тромесечно 88,00 дин. Уплате на текући рачун број 60801-601-822. Годишња претплата у страној валути: ДМ 60.—, Долар 24.—, Фф. 112.—, Шфр. 70.—, Шкр. 102.—. Девизне уплате из иностранства слати преко Београдске банке — Београд на рачун 60811-620-292-32000-000-00054. Поштански фах 124. Телефони: 324-471, централа 324-191 и 325-761. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 35/I, тел. 322-711. На основу мишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије број 413-2973-02 од 22. I 1973. године не плаћа се порез на промет.

ЦИЦА, ОПЕРСКА ПЕВАЧИЦА

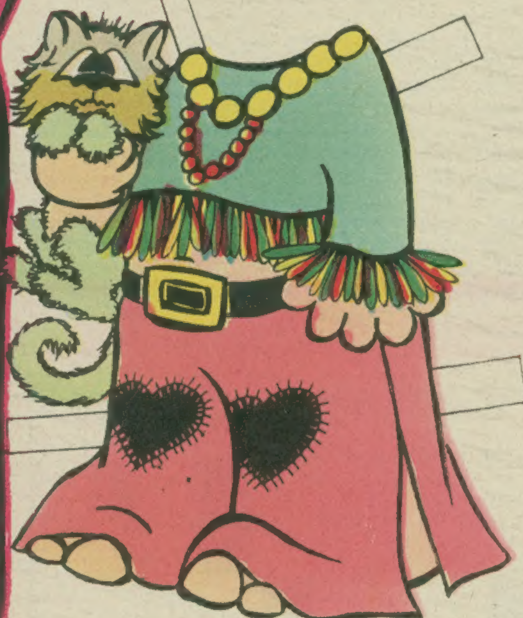
ПРОСЕЦИ ПО ЦРТИЦАМА И ПРОВУЦИ И ГЛАВУ И ЧУПЕРАК

ТРАКА ЗА КОСУ

ЂУЛИНА КАПА

РОК-ОПЕРА „КОСА“

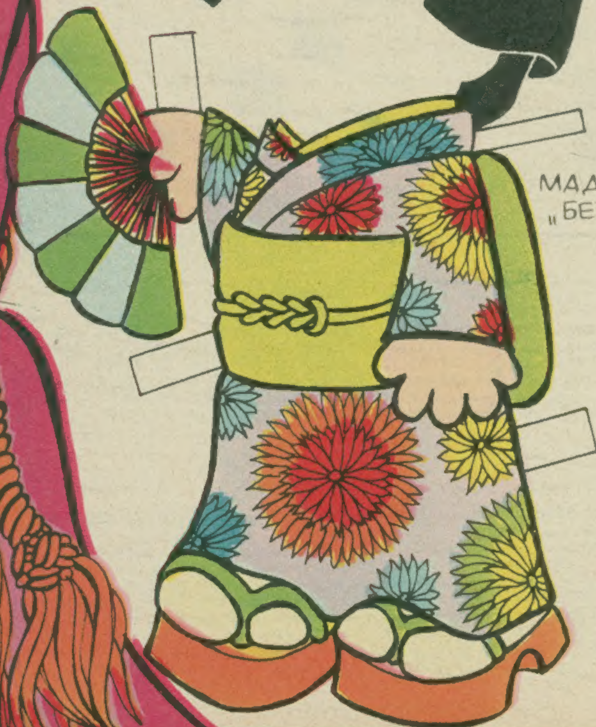

ЂУЛА ИЗ „ЕРЕ С ОНОГ СВИЈЕТА“

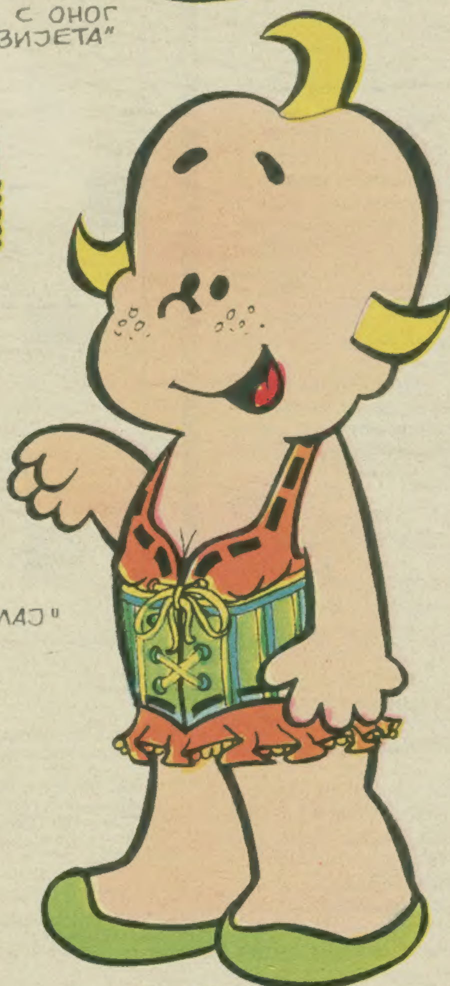

ВАЛКИРА

МАДАМ „БЕТЕРФЛАЈ“

ОВО СТАВИ ИЗА ЛИЦА

АИДА

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

Мала пошта

11001 БЕОГРАД
МАКЕДОНСКА 29, П. ФАХ 124

Драги Забавничe,

ЛЕДА И ЛАБУД

Молим те да у Малој пошти напишеш нешто више о Леди с лабудом.

Иван Матковић, Задар

Стари мајстори сликарства, нарочито они из доба ренесансе, често су на својим платнима приказивали лепу, нагу жену у загрљају с лабудом. Та тајанствена жена, поред које је увек и лабуд, била је, по грчкој митологији, Леда, жена спартанског краља Тиндаре-

ја. Лабуд крај ње је у ствари Зевс, врховни бог старих Грка, који је био заљубљен у Леду. Да би га заволела, Зевс се претворио у белог лабуда. Леда је снела два јајета. Из једног су изишли близанци Кастор и Полукс, а из другог лепа Јелена због које је дошло до Тројанског рата. С краљем Тиндарејом Леда је имала више деце, међу њима и Клитемнестру. Мотив чудесне љубави Леде и лабуда-Зевса овековечили су бојом и кичицом и Леонардо да Винчи, Паоло Веронезе и Тинторето.

ЗА ЈЕДРИЛИЧАРЕ ИЗ ЗАГРЕБА

У Забавнику од 31. маја прочитао сам занимљиву рубрику о једриличарству. Живим у Загребу па ме занима да ли и у мом граду постоји неки аероклуб. Ако је и у Загребу основан такав клуб, молим те да у Малој пошти објавиш његову адресу.

Божидар Пеша, Загреб

Сви наши читаоци из Загреба који желе да се баве једриличарством могу да се обрате на адресу: Аероклуб „Загреб", Јуришићева 5, једриличарска секција, тел. 425-482. Тамо ће добити сва обавештења о учлањењу у овај аероклуб.

СЛОН, ЛУДА И БИСКУП

Занима ме да ли шаховске фигуре у разним земљама имају иста имена.

Гордана Милошевић, Београд

Шаховске фигуре нису увек имале називе које имају данас. У Индији су их, још пре наше ере, називали слоновима, колима, ратницима а у другим источним земљама везирима, доглавницима и разним другим именима.

И данас се разне фигуре у појединим земљама различито зову. Тако краљицу Французи и Немци називају дамом, Руси лађом, Енглези градом или кулом. Коња Французи зову коњаник, Немци скакач, Енглези витез. Ловца Французи називају лудом, Руси слоном, Енглези бискупом. Једино краља сви зову краљем.

И у нашој земљи неке фигуре имају различита имена. Тако се краљица зове и дамом, ловац лауфером, пешак обично пионом, а топ у неким крајевима и кулом.

ЗАШТО ЧЕТИРИ ДИНАРА?

Забавник се због специјалне технике штампа на финој домаћој и увозној хартији. Како у целом свету влада несташица папира, цене хартије стално расту, па је и она коју ми користимо поскупела у овој години укупно четири пута и то за око 30%. Због тога смо се нашли у ситуацији или да смањимо број страница, у првом реду у стрип-додатку, или да повисимо цену. Одлучили смо се за ово друго верујући да тиме погађамо и мишљење читалаца. Забавник ће од овог броја стајати 1 динар више: разлика између старе и нове цене треба да покрије новонастале трошкове.

Верујемо да ће нас читаоци разумети а Забавник ће гледати да његове странице буду пуне још занимљивијег материјала.

Будите детектив...

решење загонетке: Злочин на плажи

Убица је слуга Александар. Стари Д' Обињак био је далековид и због тога није ни могао да види шта деца раде на песку иако су била сасвим близу њега. Међутим, разбијене наочаре нађене код жртве биле су за кратковиде. У гушању са жртвом Александар је сломио своје наочари. Како се без наочара није смео појавити узео је наочари своје жртве иако кроз њих ништа није видео. Зато је, приближавајући се групи на плажи посртао. Наравно, искусном детективу као што је био Жеди ови детаљи нису могли да промакну.

WALT DISNEY
МИКИ

ДЕВЕТ САТИ!

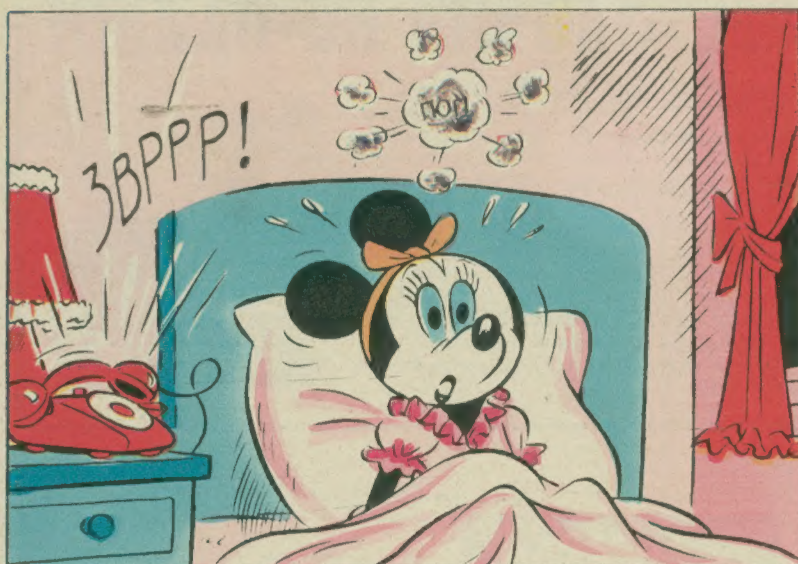

БАШ МЕ ЗАНИМА ДА ЛИ ЈЕ МИНИ ЈОШ БУДНА!

АКО И НИЈЕ... УСКОРО ЋЕ БИТИ!

ЗВРРР!
ПОП

МИНИ, КАКО БИ БИЛО ДА ОДЕМО НЕКУД НА ВЕЧЕРУ? НЕ МОГУ ДА СПАВАМ!

САЧЕКАЈ ТРЕНУТАК, МИКИ...

ХУ!

ВАЖИ, МИКИ! МАЛОЧАС МИ СЕ УЧИНИЛО ДА ЋУ МОРАТИ ДА СЕ БАЦИМ НА ДИЈЕТУ!
1177